

Prostori za bivanje in delo

Stanovanje

Oblikovanje bivalnega pohištva in zgodovinski razvoj stavbnega in bivalnega pohištva

Višješolski študijski program: Oblikovanje materialov

Študijsko leto 2025 /2026

12. november

Prof. dr. Živa Deu

STANOVANJE, STANOVANJSKI PROSTOR -

je sestav v funkcionalno celoto povezanih in bivanju namenjenih prostorov.
Stanovanja so eno, dve, tri, ... več prostorna.

STANOVANJSKE HIŠE ALI STAVBE S STANOVANJI

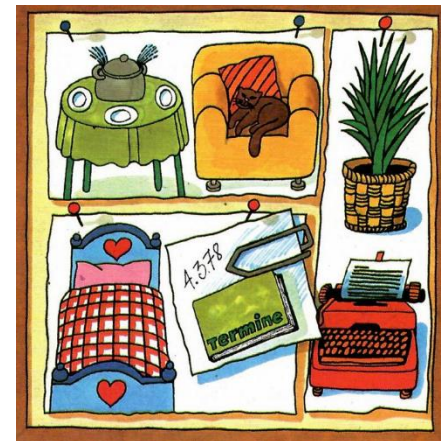
enodružinska hiša, dvodružinska hiša, vrstna hiša

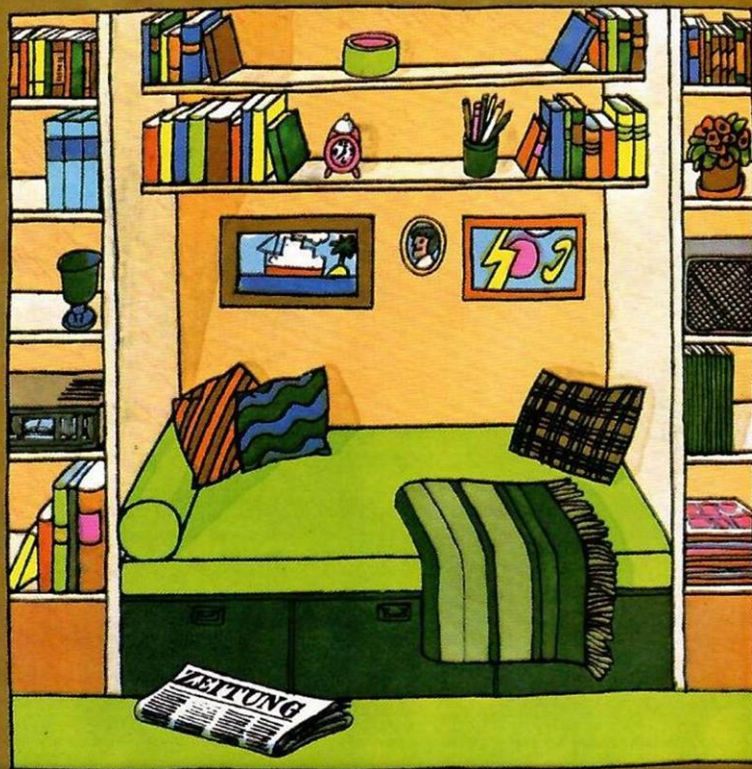
blok,

vila-blok

stolpnica

nebotičnik

OPREMA STANOVANJA ALI TUDI NOTRANJA OPREMA

je vse kar oblikuje ambient nekega prostora:

pohištvo in drugi predmeti – svetila, tekstilije, umetniški izdelki, okrasni izdelki, cvetje, tehnična oprema,

POHIŠTVO

je oblikovano in izdelano za opremo stanovanj - stanovanjskih prostorov.

Pohištvo je lahko:

premično - mize, stoli, zofe, naslanjači, skrinje, predalniki, postelje, omare, ...)
nepremično, vgradno - kuhinjsko pohištvo, velike garderobne in knjižne omare)

POHIŠTVO V PROSTORIH NAMENJENIH BIVANJU – BIVALNO POHIŠTVO

splošne smernice

dimensioniranje, norme in standardi

SPLOŠNE SMERNICE

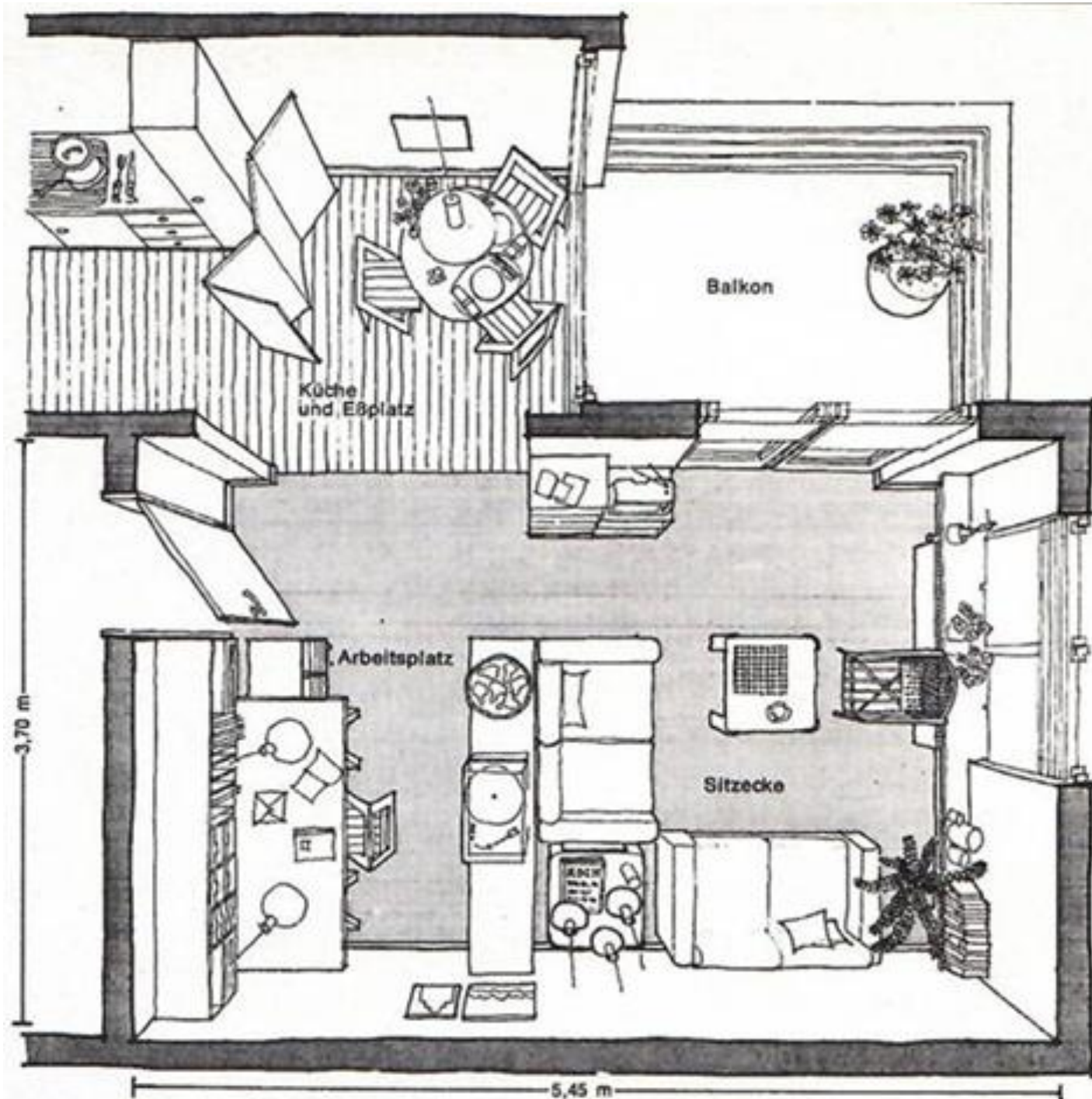
SPLOŠNE SMERNICE /ZAHTEVE/

Izbrano ali po posebnem načrtu izdelano bivalno pohištvo mora biti:

- 1. funkcionalno – prilagojeno uporabnosti prostora in uporabniku - merilu človeka,*
- 2. enostavno za čiščenje in vzdrževanje,*
- 3. zdravo,*
- 4. likovno prijetno (lepo); oblikovano v medsebojni harmoniji (harmonija med posameznimi pohištvenimi kosti) in v harmoniji z končno obdelavo prostora (obdelavo in barvo sten, stropa, talne plošče).*
- 5. prilagojeno kulturi bivanja posameznika, oziroma družine.*

1. funkcionalnost - prilagojenost pohištva uporabnosti prostora

PROSTORI V STANOVANJU:

- veža /hodnik, predprostor/,
- kuhinja, jedilnica,
- dnevna soba,
- spalnice,
- delovna soba,
- sanitarije /kopalnica, WC, /
- shramba in
- tako dalje/.

Vsak prostor v stanovanju ali delu stanovanja, zahteva zaradi svoje (določene) namembnosti le tej prilagojeno pohištvo .

Ali povedano drugače, pohištvo (suo)določa uporabnost prostora. Pohištvo mora s svojo obliko in velikostjo služiti določeni namembnosti.

Vzor:

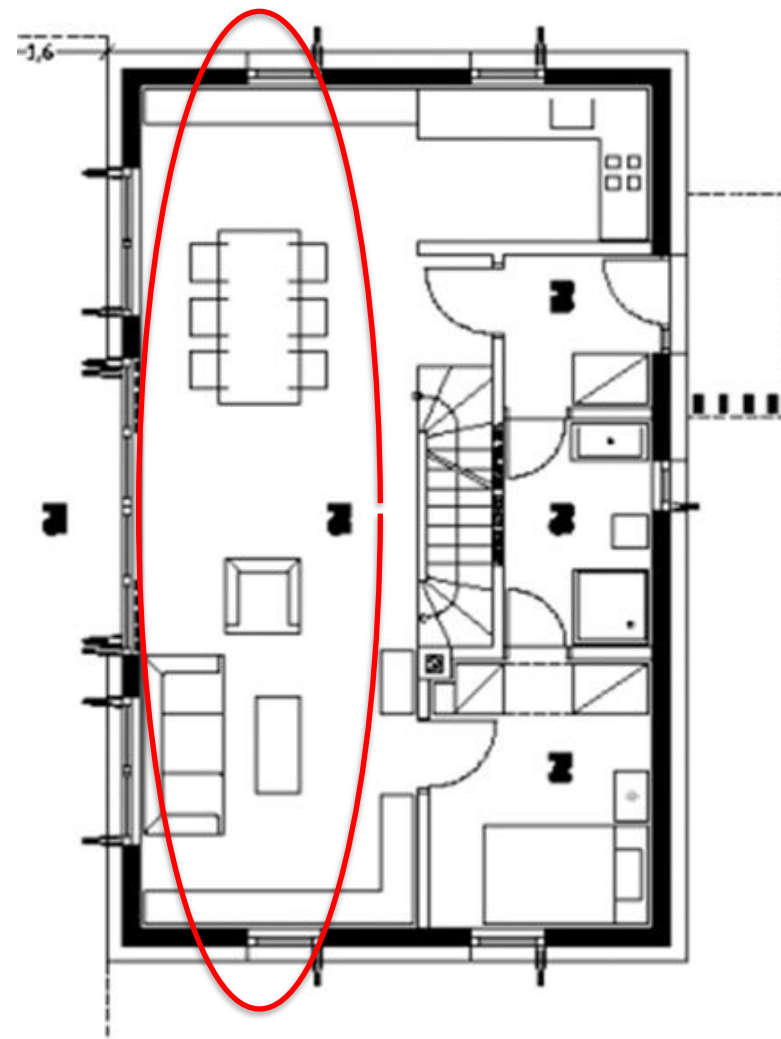
Pohištvo za opremo dnevnega prostora z jedilnico in kuhinjo – oceanski tloris:

- kuhinjski niz,
- jedilna miza, klop, stoli, servirna mizica,
- omara za porcelan in namizno perilo
- element(i) za počitek – sedežna garnitura, zofa, naslanjač (oblazinjeno pohištvo), ...
- klubska mizica, ...
- elementi za delo in študij /delovna – pisalna miza, knjižne police,
- omarica za radio, TV, .../
- elementi dediščine /skrinje, mentrga,.../

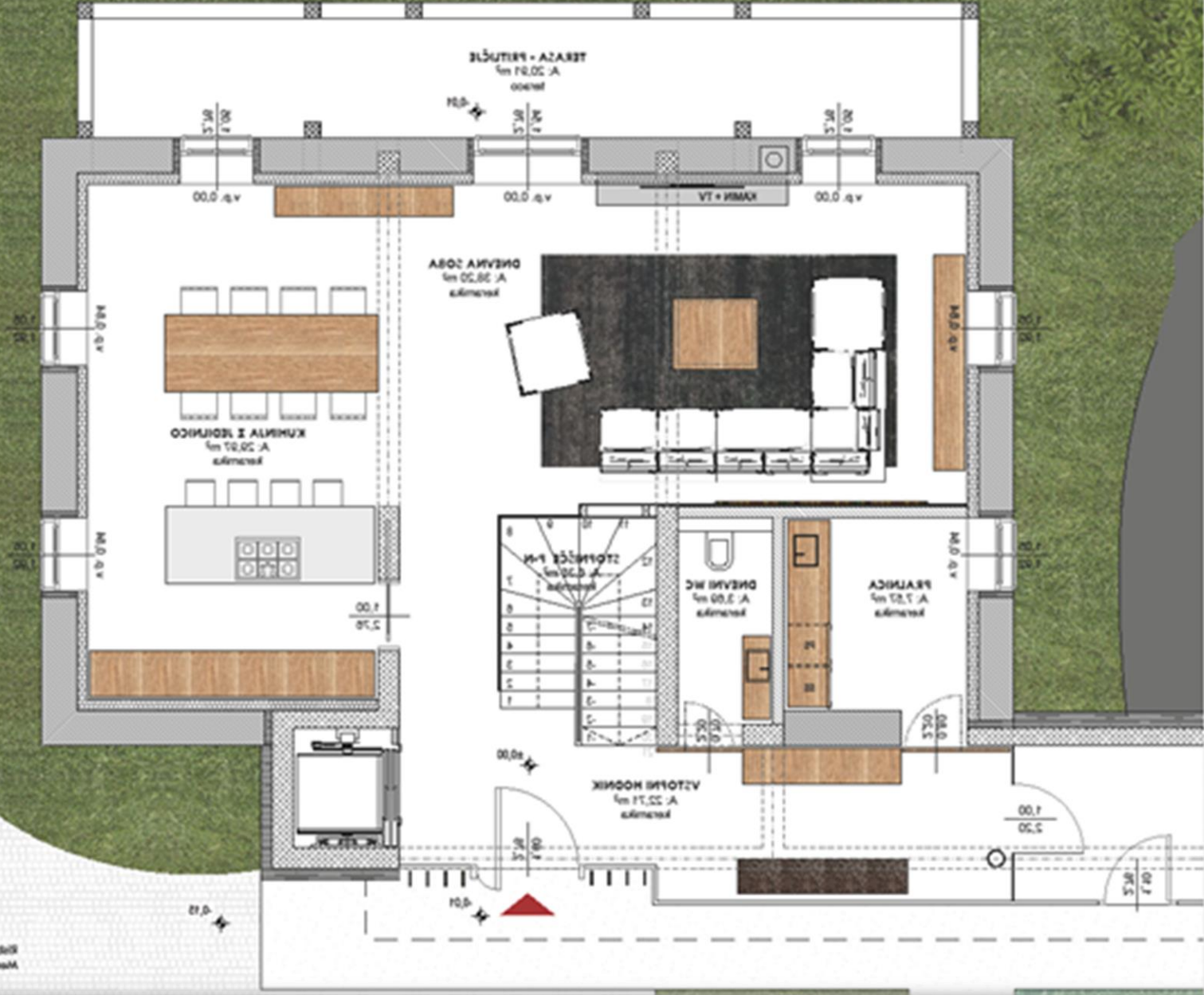

Vzor:
**Pohištvo za opremo dnevnega
 prostora z jedilnico in kuhinjo –
 oceanski tloris.**

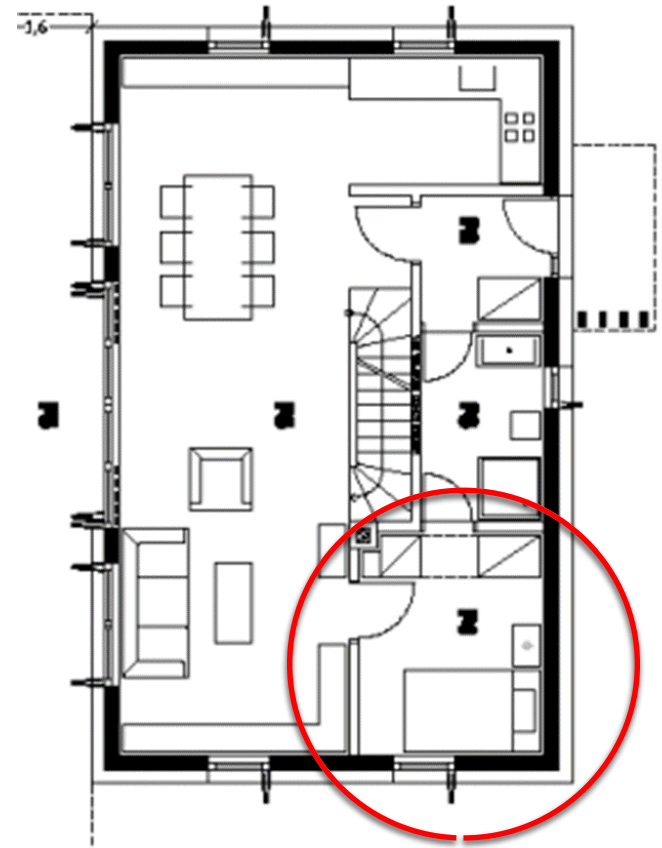
2000
 2001

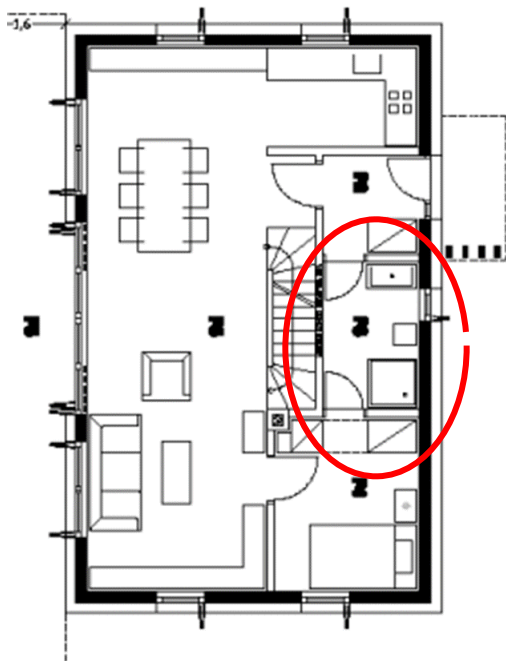

1118 *Journal of Interpersonal Violence 28(6)*

Vzor:
Pohištvo za opremo spalnice

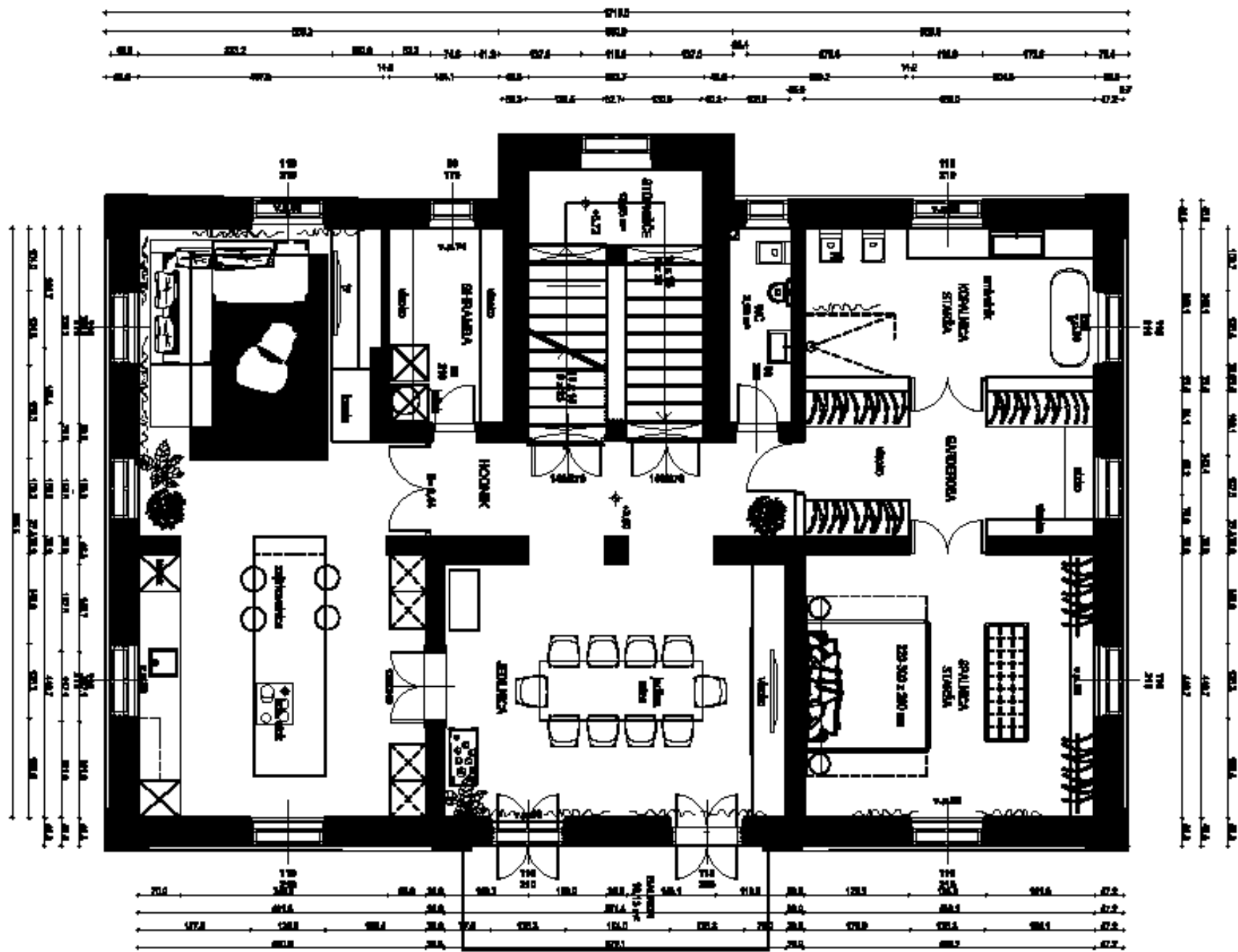

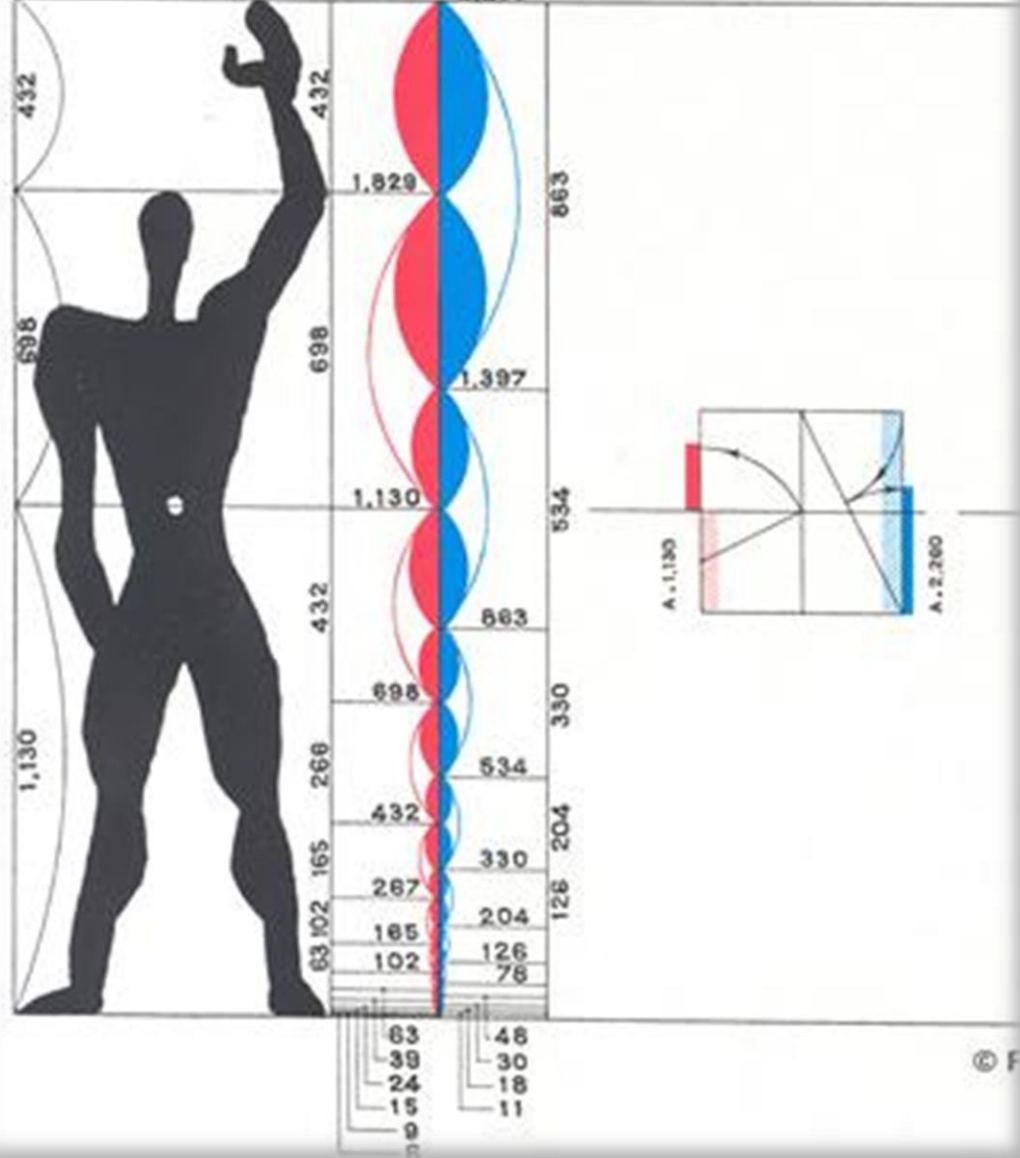
Vzor:

Pohištvo za opremo kopalnice

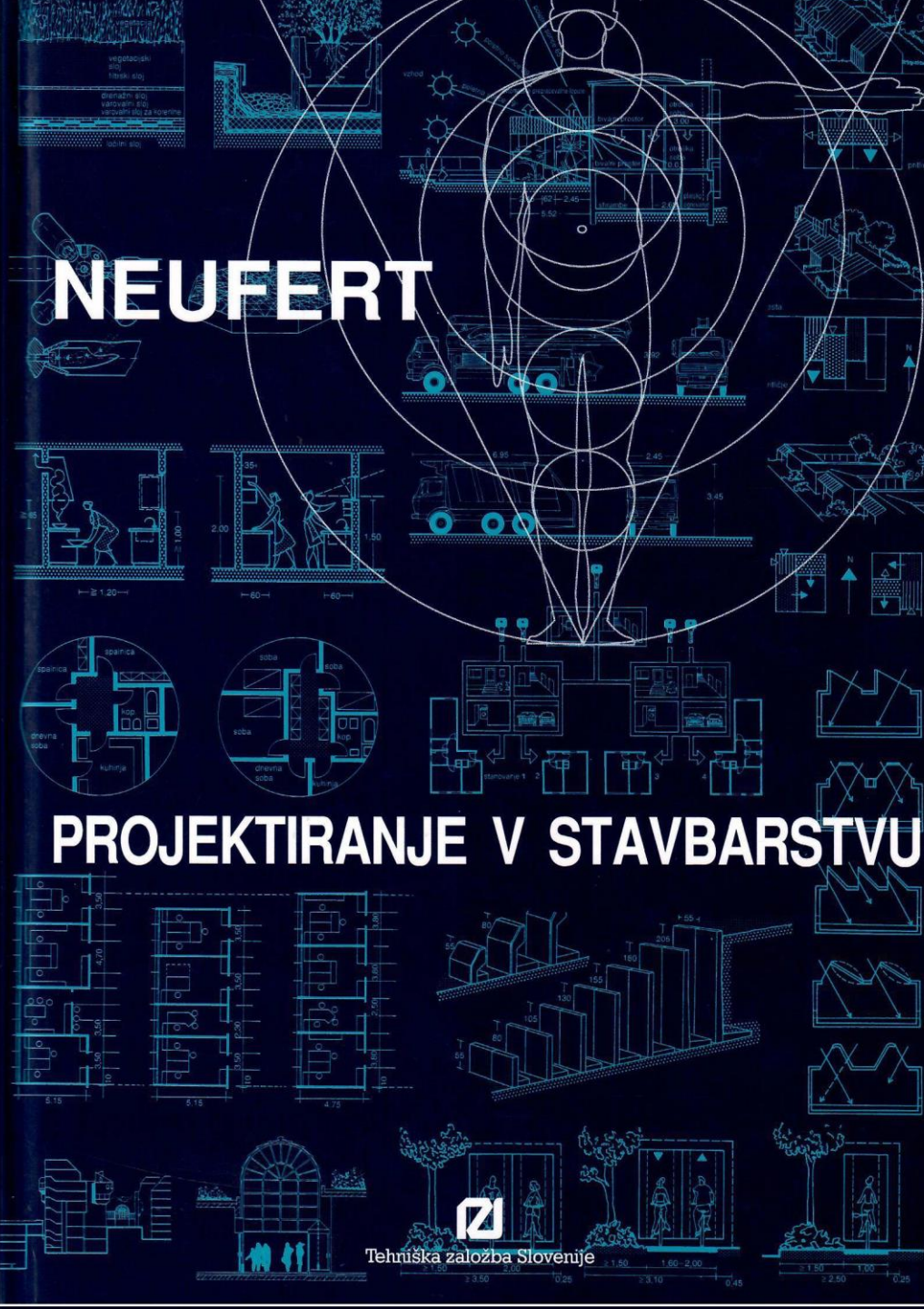
- kad,
- tuš,
- umivalnik, umivalnika,
- Wc školjka,
- bide,
- omarice za kozmetiko,
- ogledalo, ...

1. Funkcionalnost – prilagojenost merilu človeka

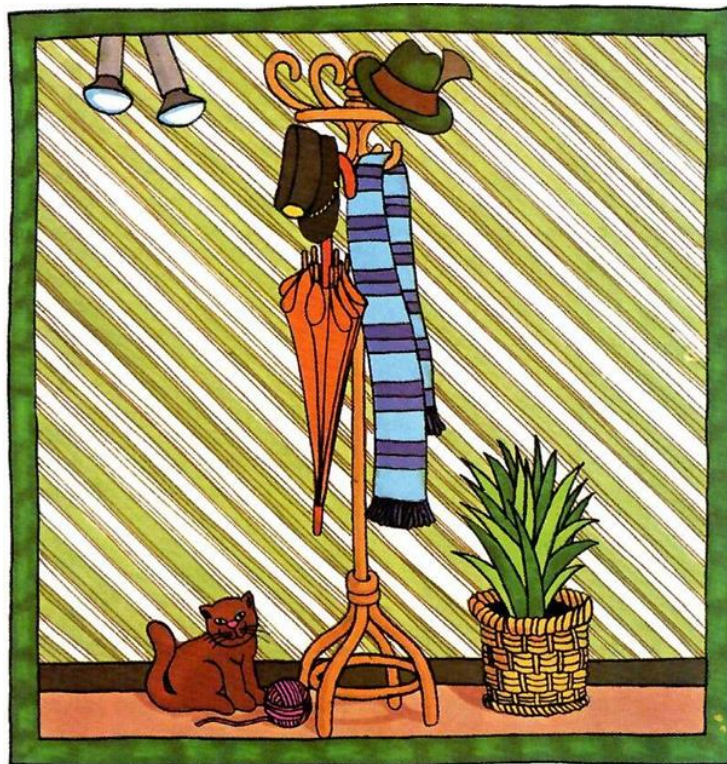
NEUFERT

PROJEKTIRANJE V STAVBARSTVU

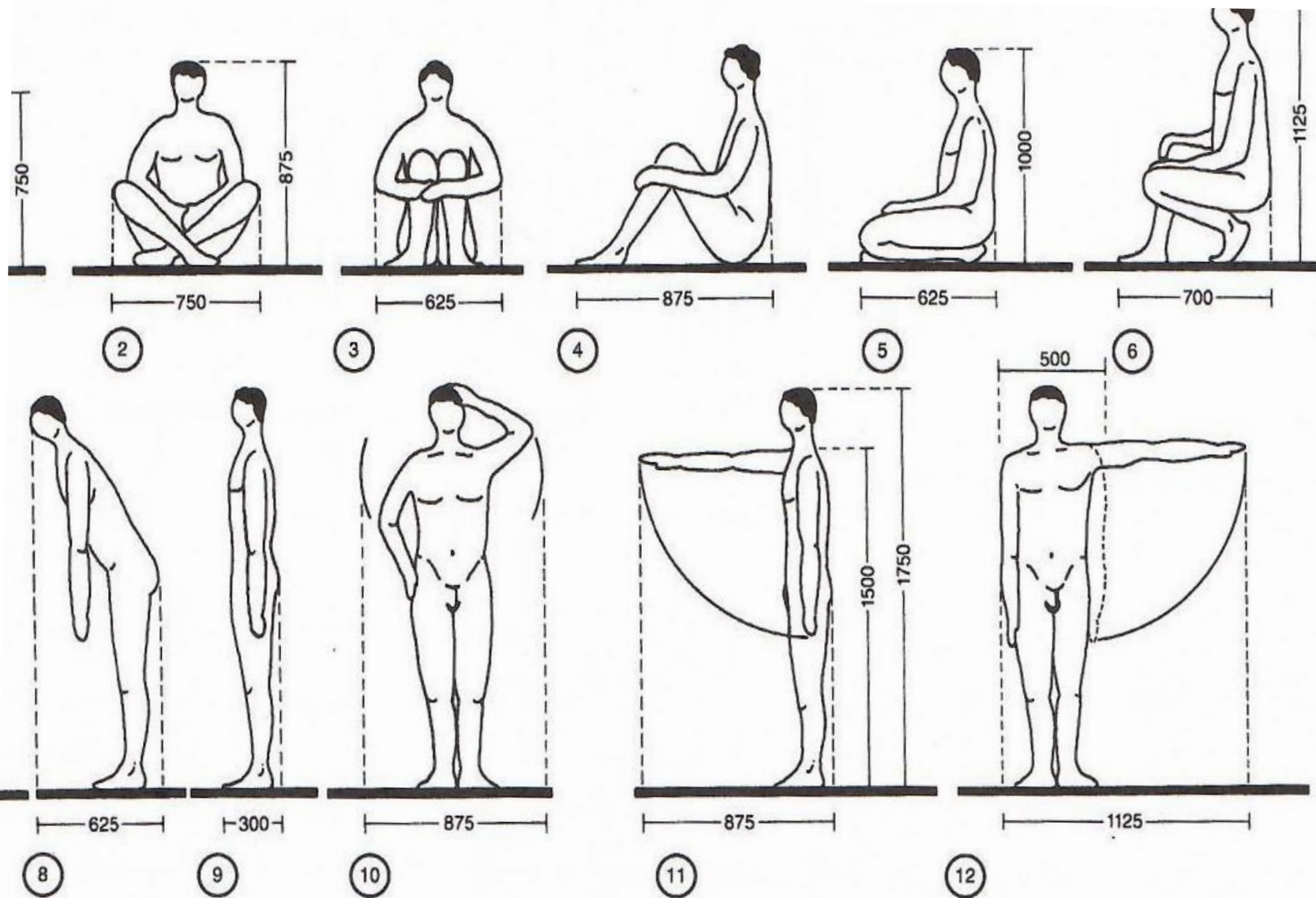
Obvezna literatura:

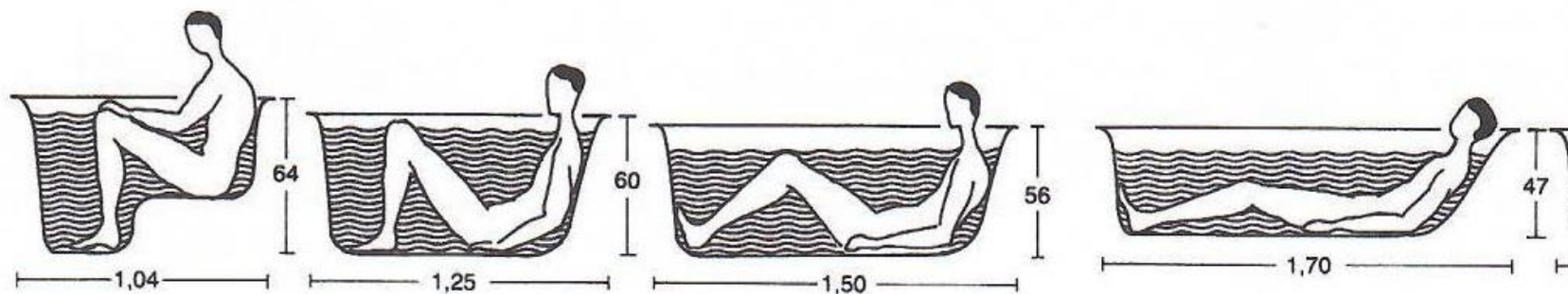
Neufert, Ernst. 2002: Projektiranje v stavbarstvu, Tehnična založba Slovenije, Ljubljana

Kovačević, Živojin. 1969: Projektovanje u zgradarstvu. Građevinska knjiga, Beograd.

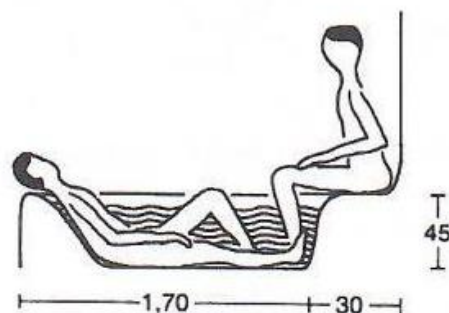

ČLOVEK JE MERILO VSEGA!

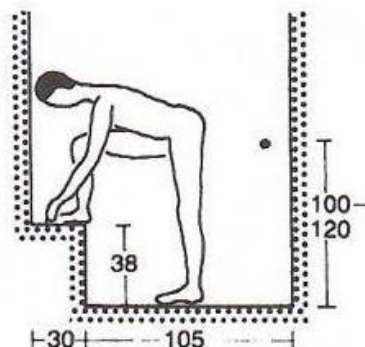

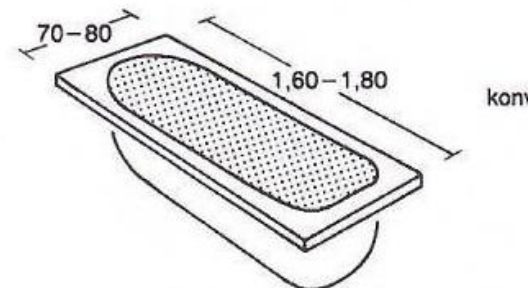
1 Krajše kadi porabijo več vode.

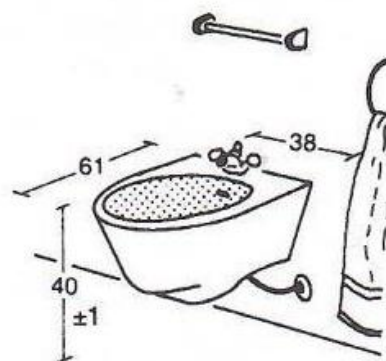
2 Sedežne kopalne kadi

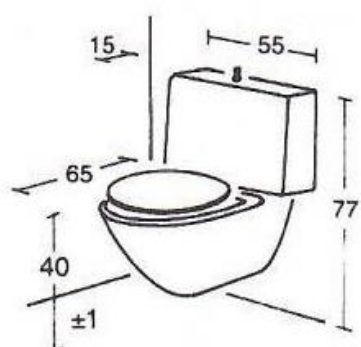
3 Prha

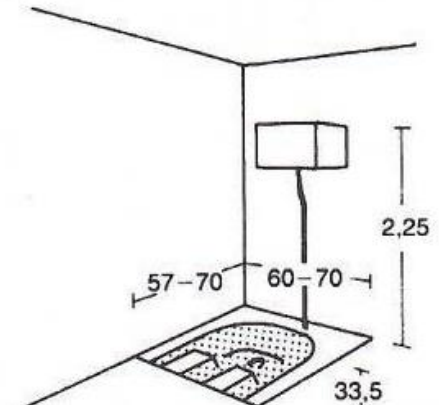
4 Vgradna kad

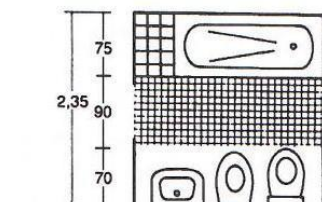
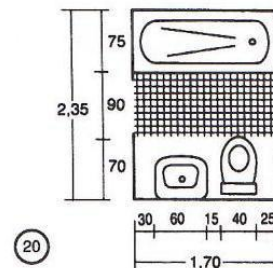
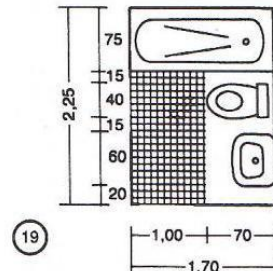
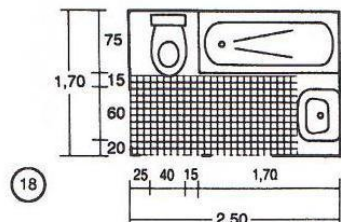
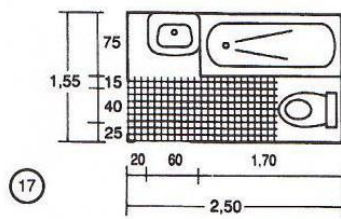
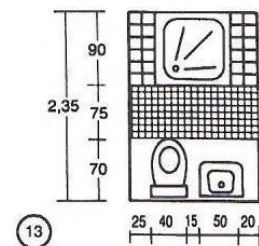
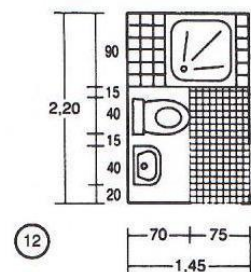
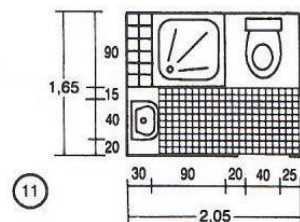
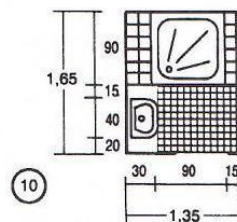
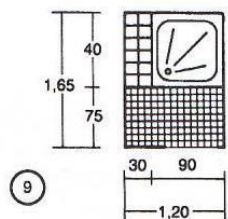
6 Stenski bide

7 Stenska globoka WC-školjka z izplakovalnikom zadaj

8 Počepni WC (francoska izvedba)

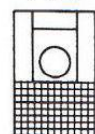

KOPALNICE

1. Stoječa WC-školjka

Že zaradi higiene in vzdrževanja imajo prednost stenski modeli. WC-školjke z izplakovalnikom v steni, ker povzročajo manj hrupa.

A	38-45
B	60-75
L	55-75
T	120-135

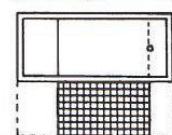
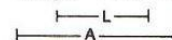
2. Kadi za prhanje rabimo predvsem za umivanje telesa, kopalne kadi pa tudi za počitek (zdravilne kopeli).

A	80-100
B	75-100
L	80-100
T	130-175

3. Kopalne kadi

so največkrat vgrajene. Ugodno: pri kadi s stransko oblogo lahko med oblogo in kadjo namestimo konvekcijsko ogrevanje → str. 246.

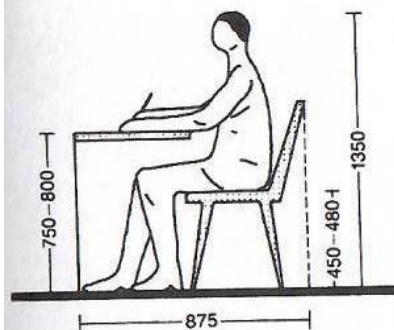

A	160-180
B	70-80
L	100-120
T	120-150

4. Pisoarji → ①-④

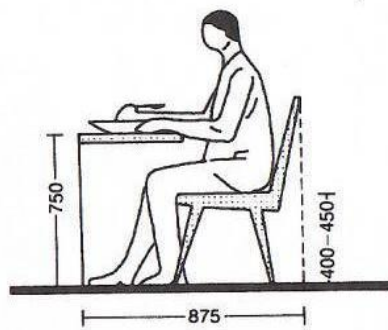
so danes običajni tudi v zaseb-

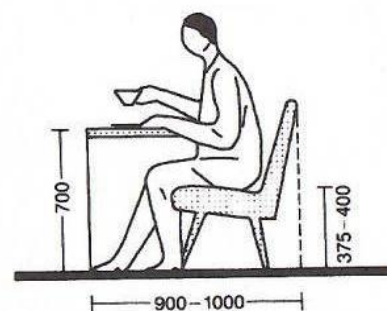

13 Mere sedeža ob delovni mizi

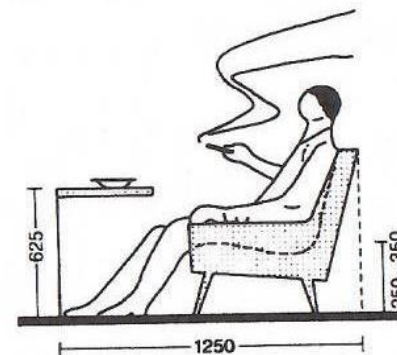
660

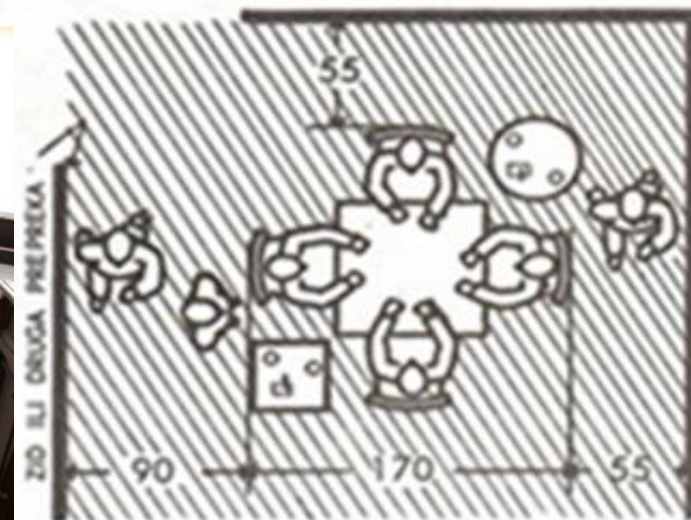
14 Mere sedeža ob bivalni ali jedilni mizi

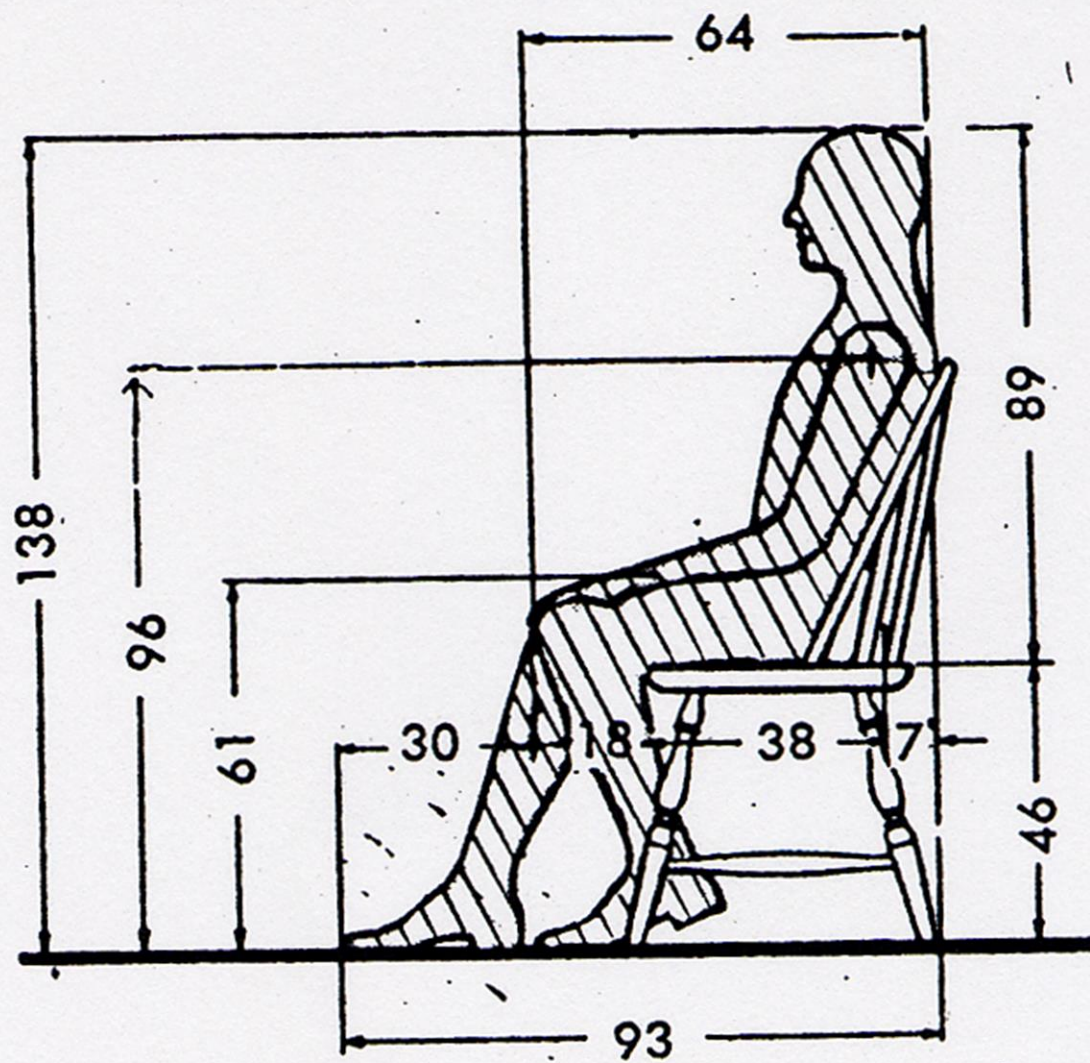

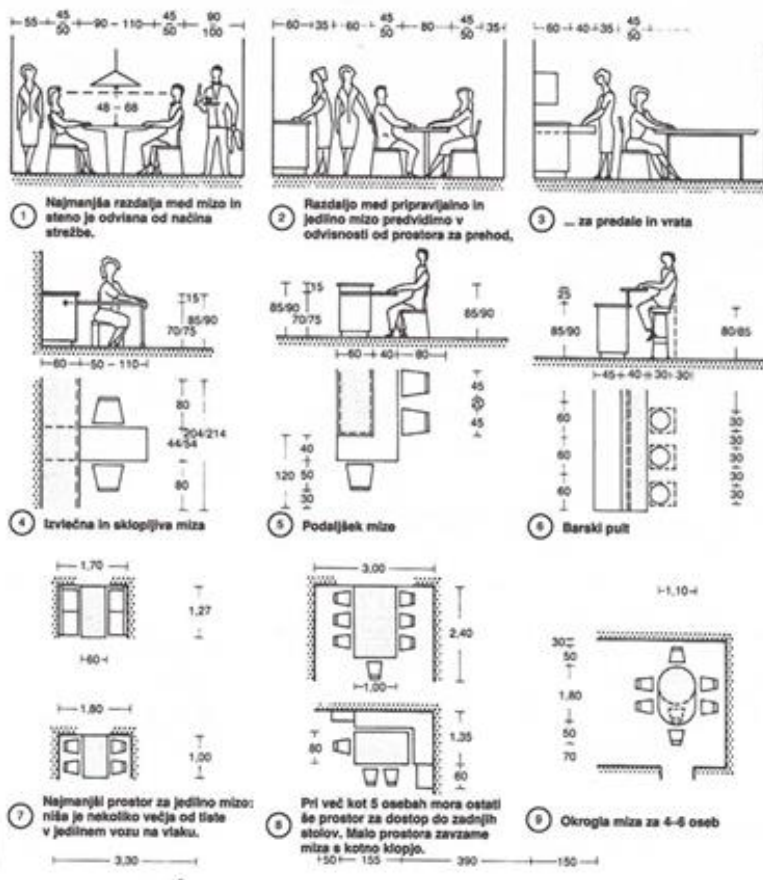
15 Mere nizkega sedeža ob šivalni ali čajni mizici

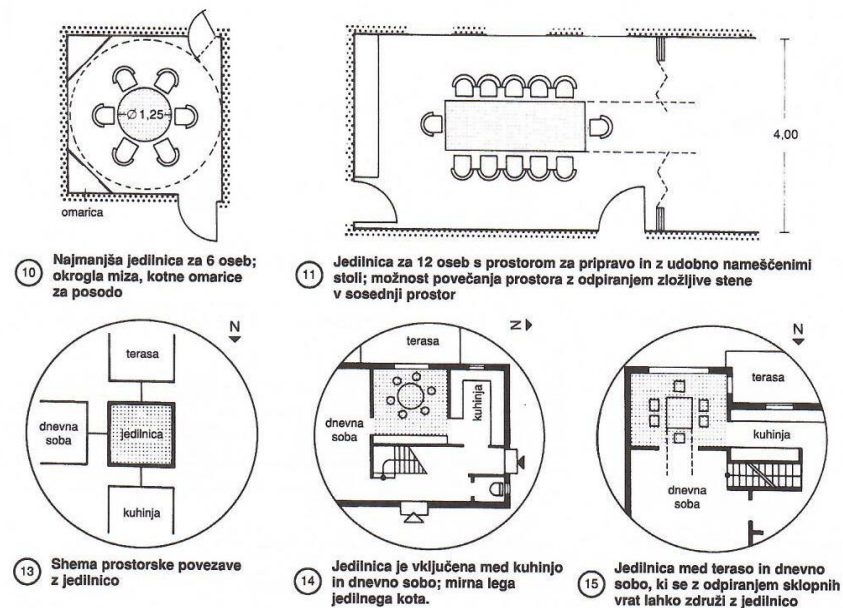
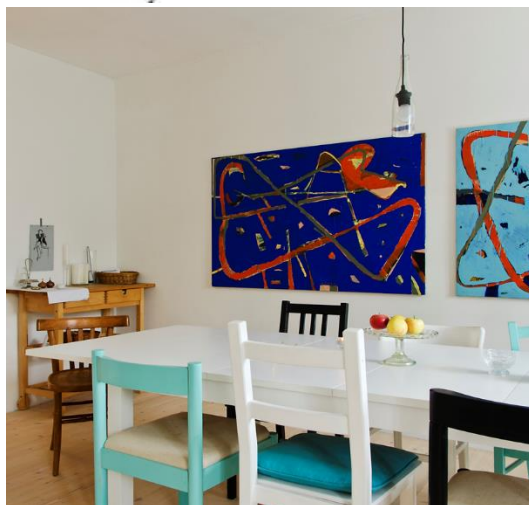
16 Mere oblazinjenega naslanjača

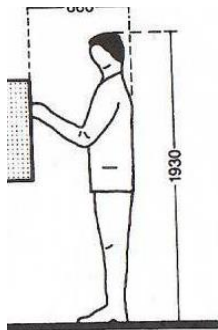

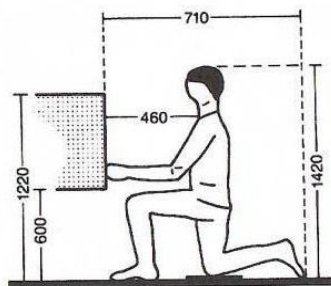

Gospodinjski prostori

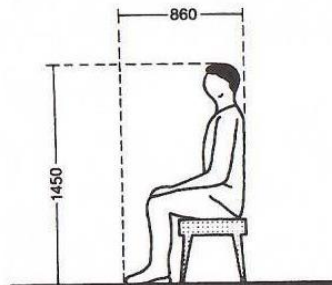

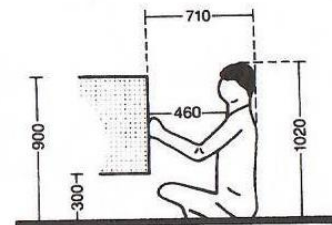
delo

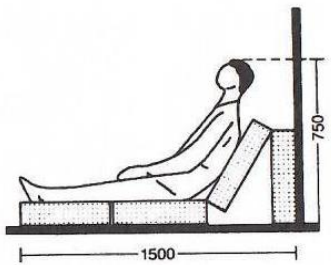
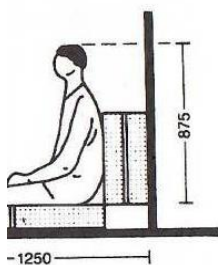
18 Klečeče delo

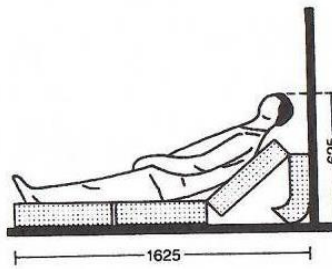
19 Sedeče delo

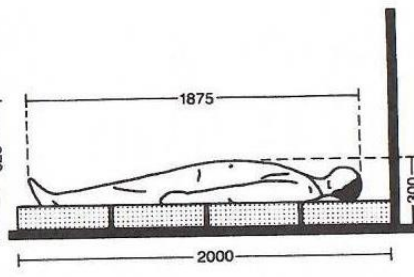
20 Delo v čepenju

22

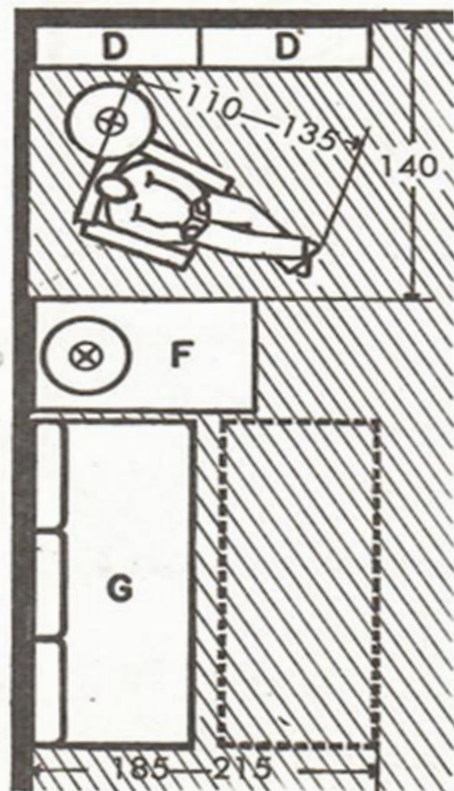
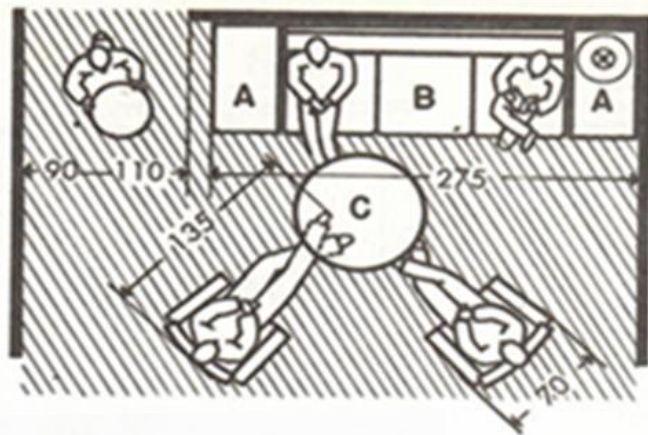

23

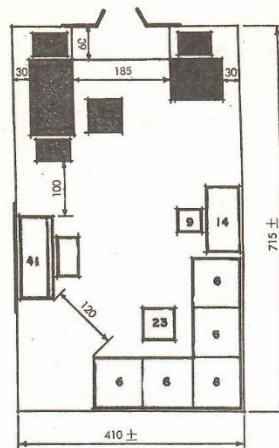

24

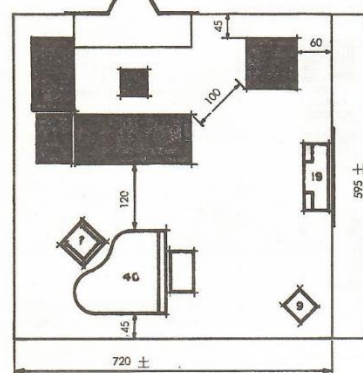

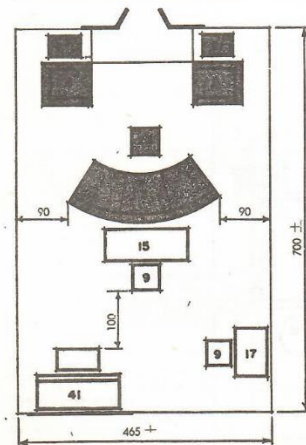
DNEVNA SOBA Grupe nameštaja — 6

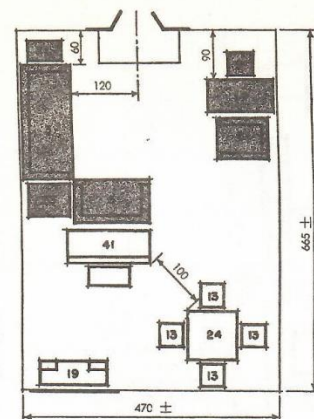
31. Celokupna površina se može tretirati kao jedinica, ubacujući sav nameštaj u glavnu grupu

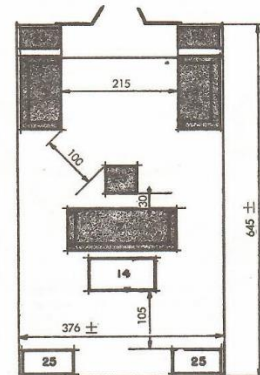
33. Drukčijim rasporedom kamin-skog nameštaja iz šeme 32, može se dobiti prostor za veliki klavir.

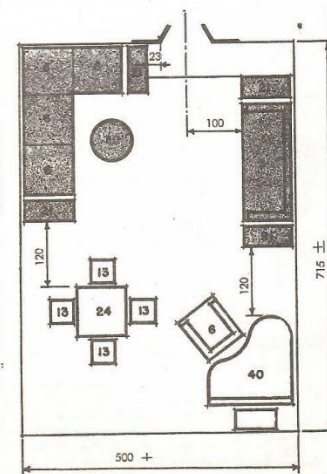
35. Ovaj tip sofe postaje sve popularniji. Stolice (6) mogu biti komadi koji se dodaju sofi, ako se želi

32. Kako je ovdje grupa pisćeg stola se sasvim vezuje oko kamina. Ovdje čene četiri grupe

Svi su crteži u razmjeru 1:100

34. Potpuno simetrični red na relativno malom prostoru; umesto komada može da doda grupu ziku

36. Sofe sastavljene od naročito su grupisane u uglu šema sadrži tri g

Sve mere u cm

1. Funkcionalna
- prilagojena uporabi prostora
- In merilu človeka*

2. enostavna za čiščenje in vzdrževanje

1. Funkcionalna prilagojena uporabi prostora In - prilagojena merilu človeka

2. enostavna za čiščenje in vzdrževanje

3. zdrava in prijetna za bivanje

Les - neprekosljivo gradivo.

Ugodne lastnosti lesa:

- je zdravstveno neoporečno gradivo
- je trpežno in trajno gradivo (stropne konstrukcije 500 let!)
- diha in pomaga pri prezračevanju
- regulira vlago v prostoru
- filtrira in čisti zrak
- shranjuje toploto
- duši zvok
- odporen proti ognju
- je nizko energijsko gradivo
- je lokalno gradivo
- mogoče ga je ponovno uporabiti
- veže škodljive snovi iz zraka
- je prijeten na otip
- je prijetnega vonja

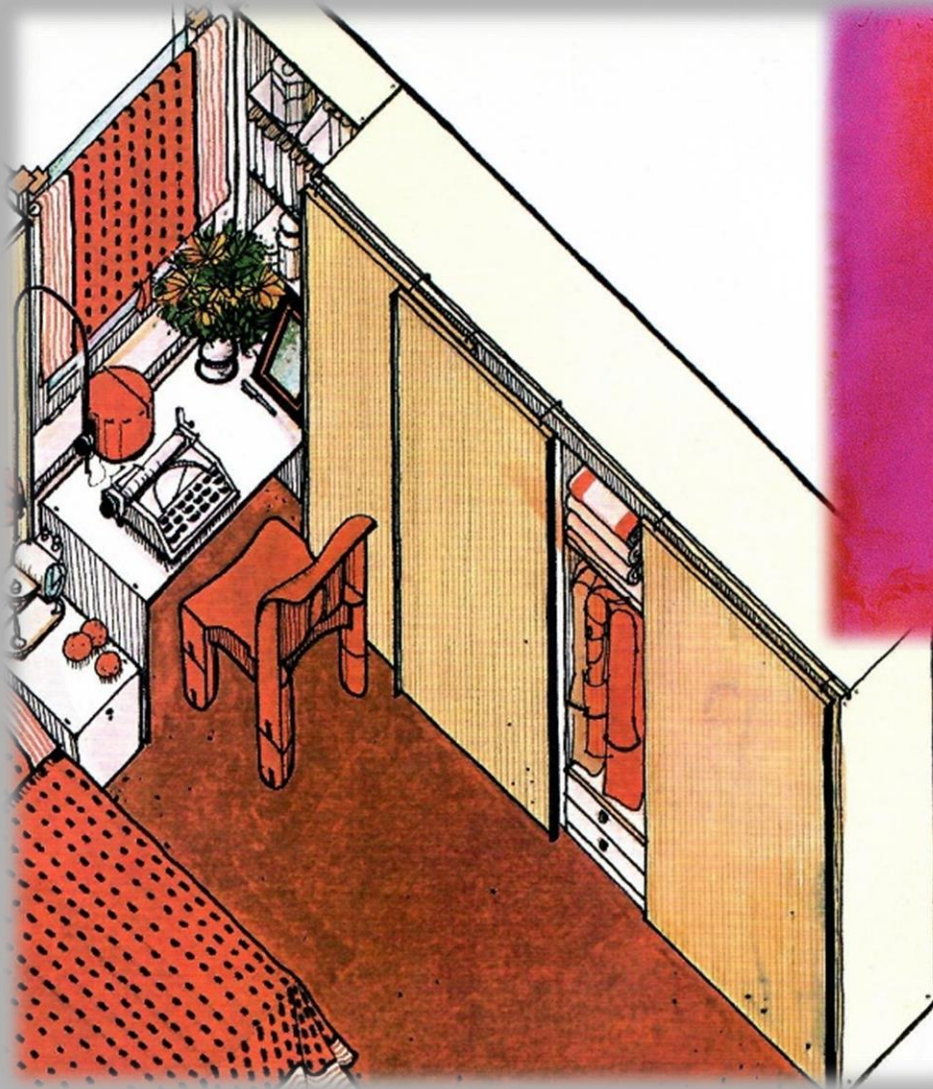

Zaželena je ponovna uporaba, reciklaža starega in naravna zaščita

1. Funkcionalna
2. prilagojena uporabi prostora In - prilagojena merilu človeka
 2. enostavna za čiščenje in vzdrževanje
 3. zdrava in prijetna za bivanje
- 4. likovno prijetna**

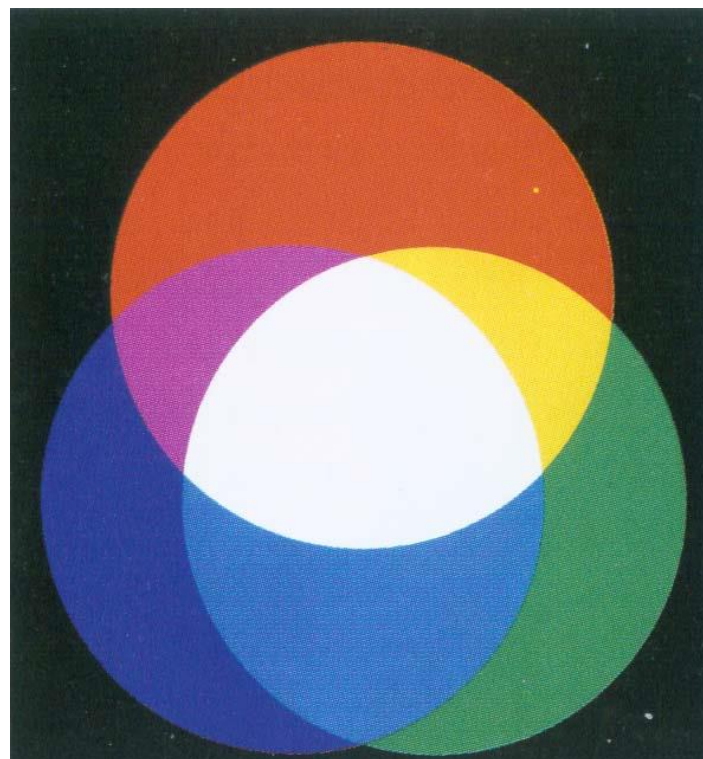
Oblikovana v medsebojni harmoniji (harmonija med posameznimi pohištvenimi kosi) in v harmoniji z končno obdelavo prostora (obdelavo in barvo sten, stropa, talne plošče).

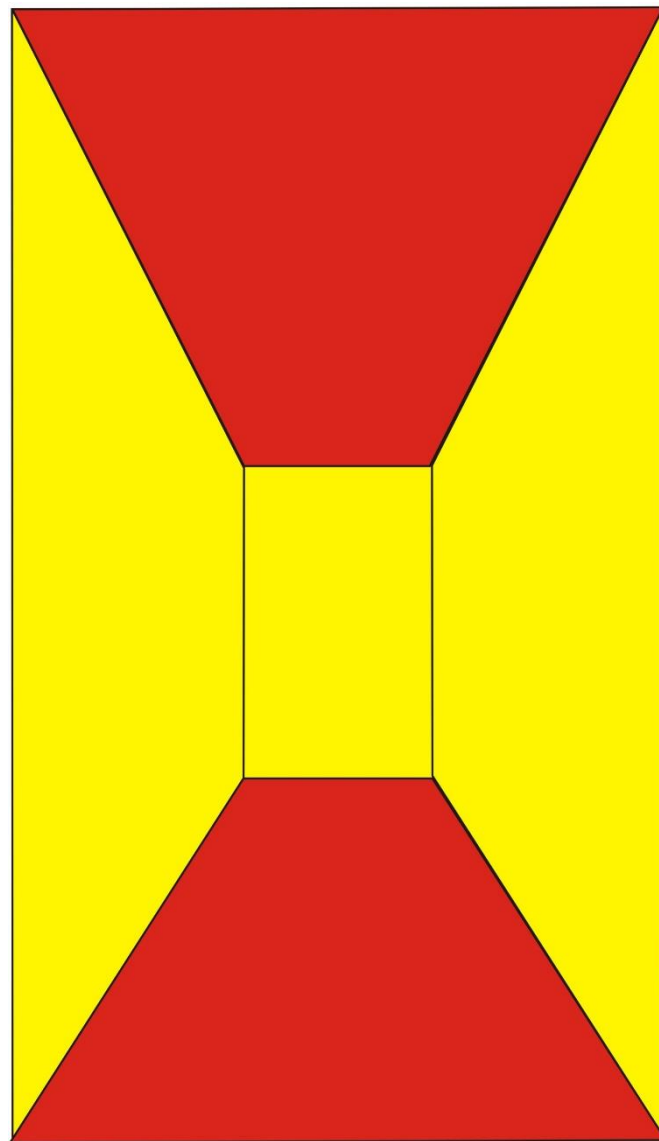
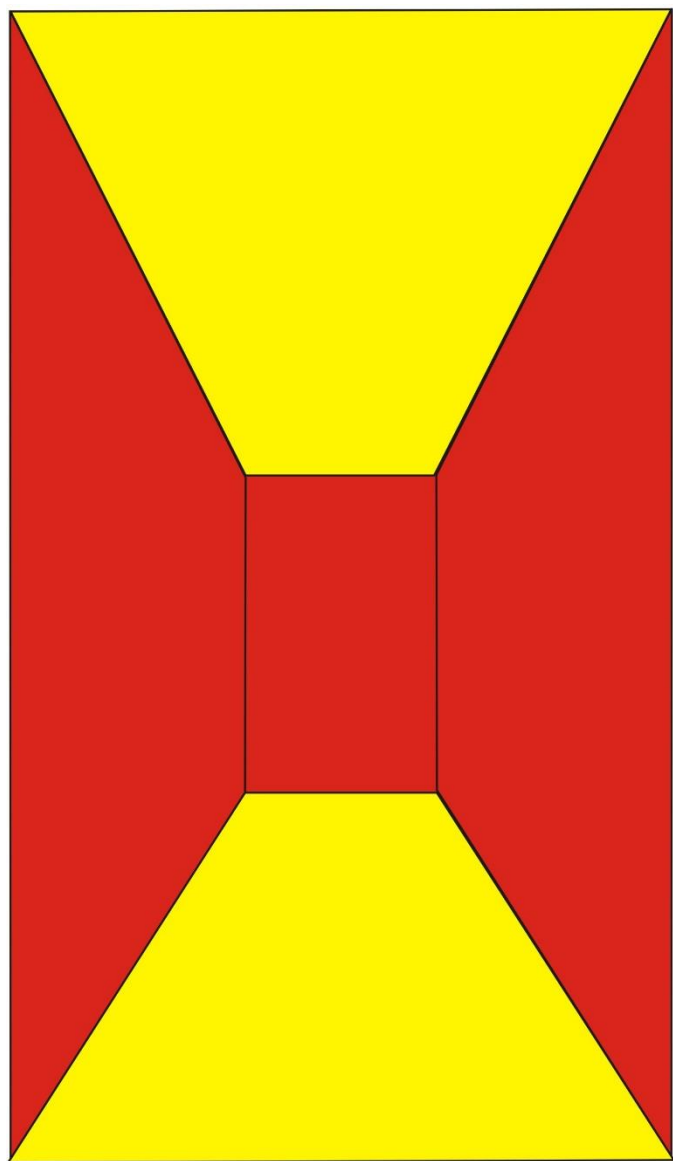

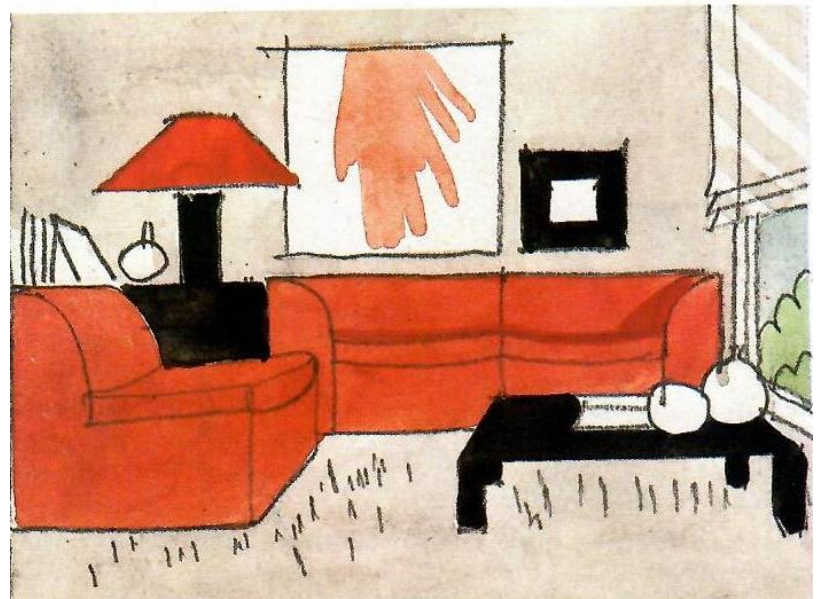
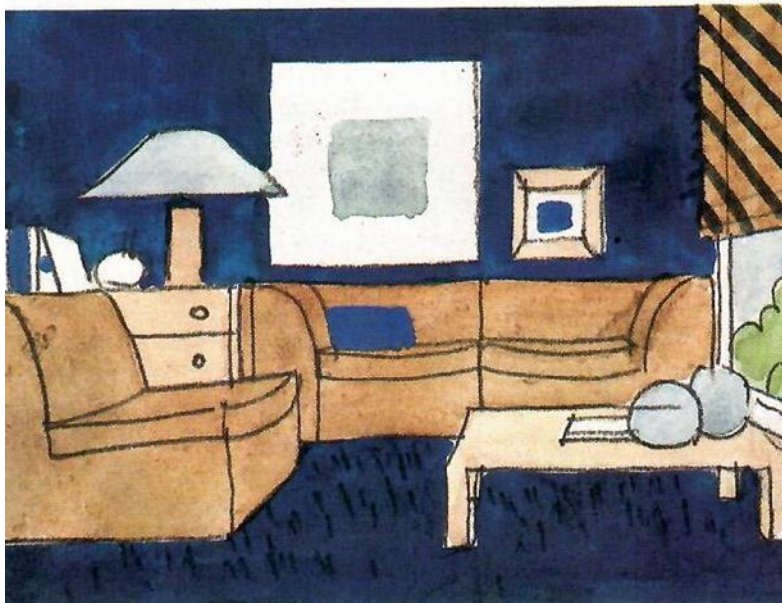
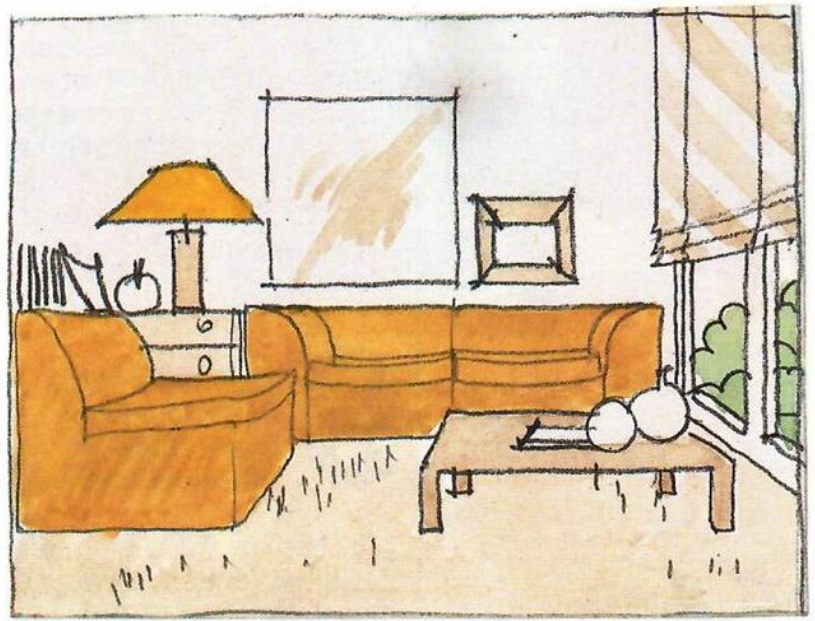
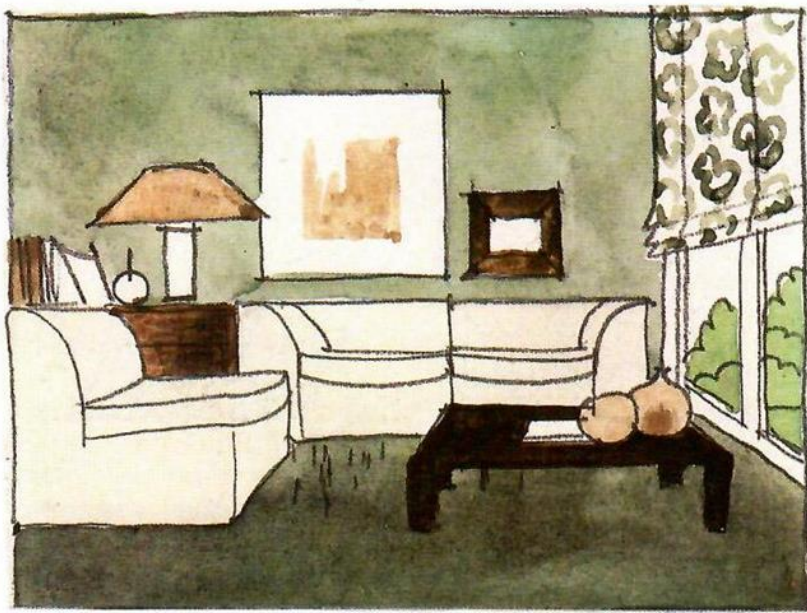
Z izbranimi barvami vplivamo na velikost prostora, oblikujemo vzdušje (svetlo, mračno, nežno, ...), vplivamo na aktivnost.

Barvni sestavi:

- odtenki iste barve –enobarvna harmonija;
- odtenki barv, ki v barvnem krogu ležijo ena ob drugi – analogna harmonija;
- Barve, ki v barvnem krogu niso ena ob drugi- kontrastna harmonija.

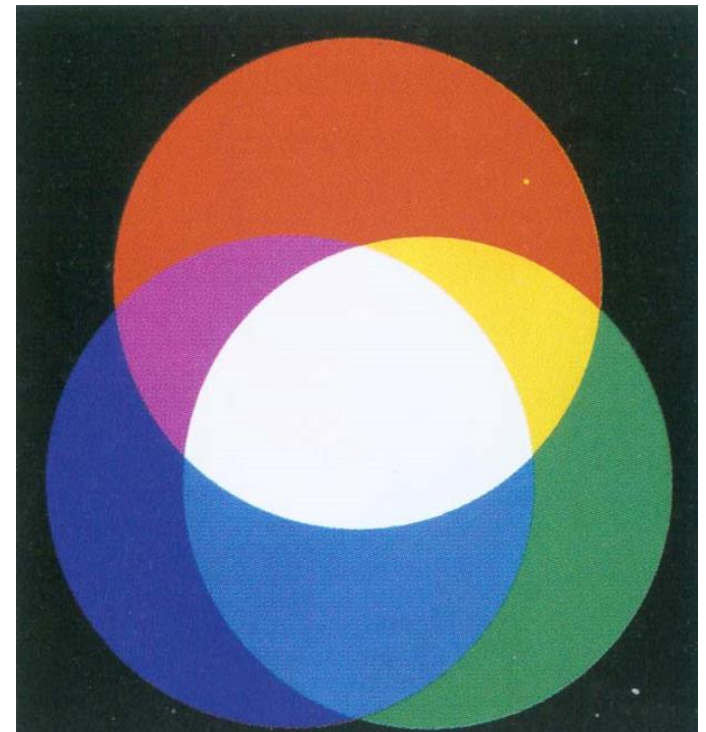

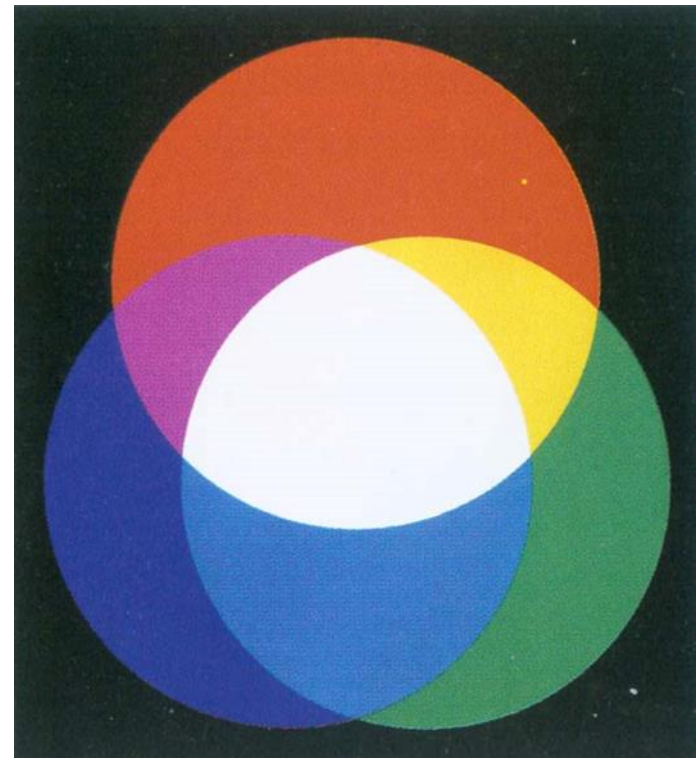

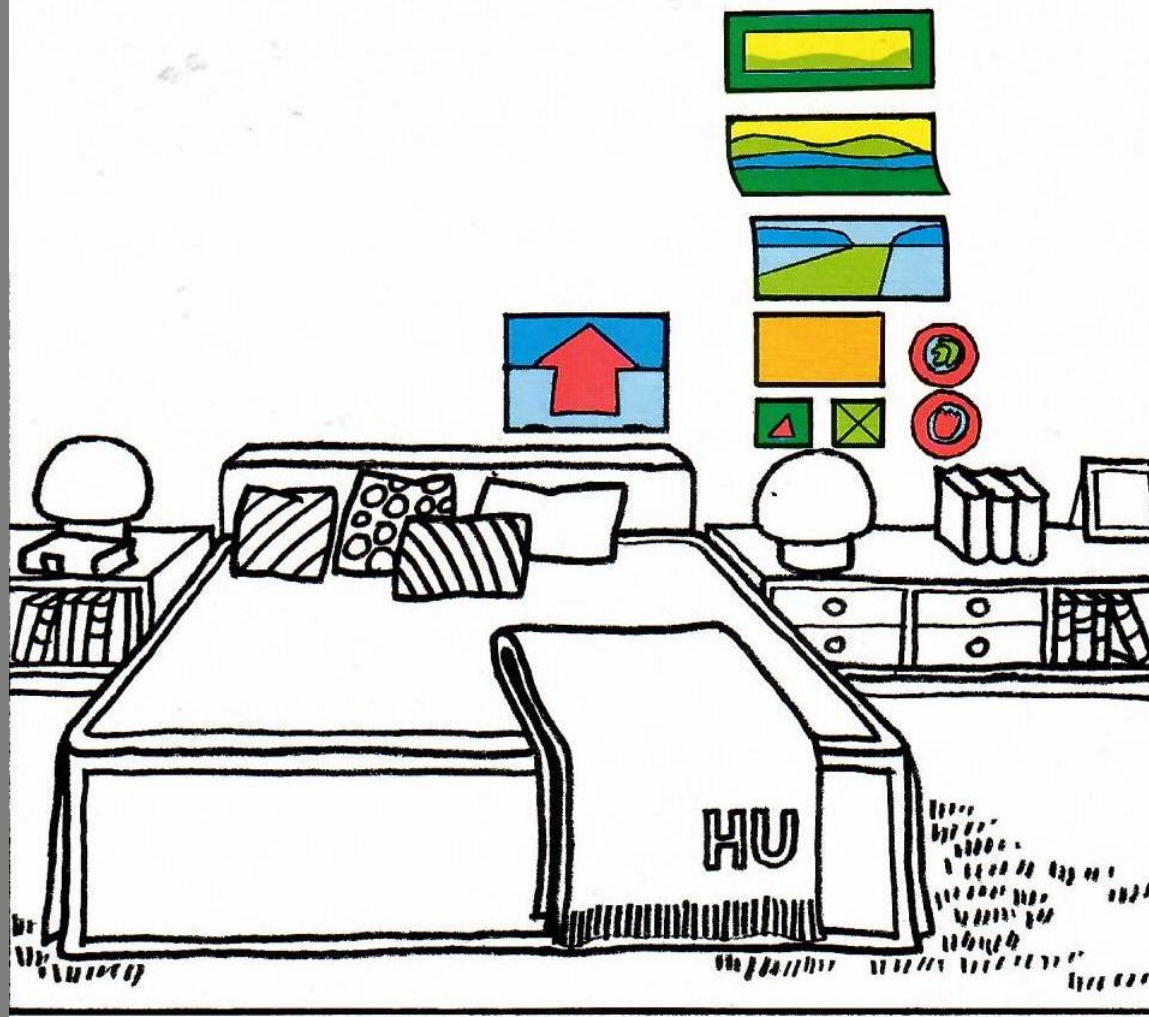

1. Funkcionalna
2. prilagojena uporabi prostora In - prilagojena merilu človeka
2. enostavna za čiščenje in vzdrževanje
3. zdrava in prijetna za bivanje
4. likovno prijetna

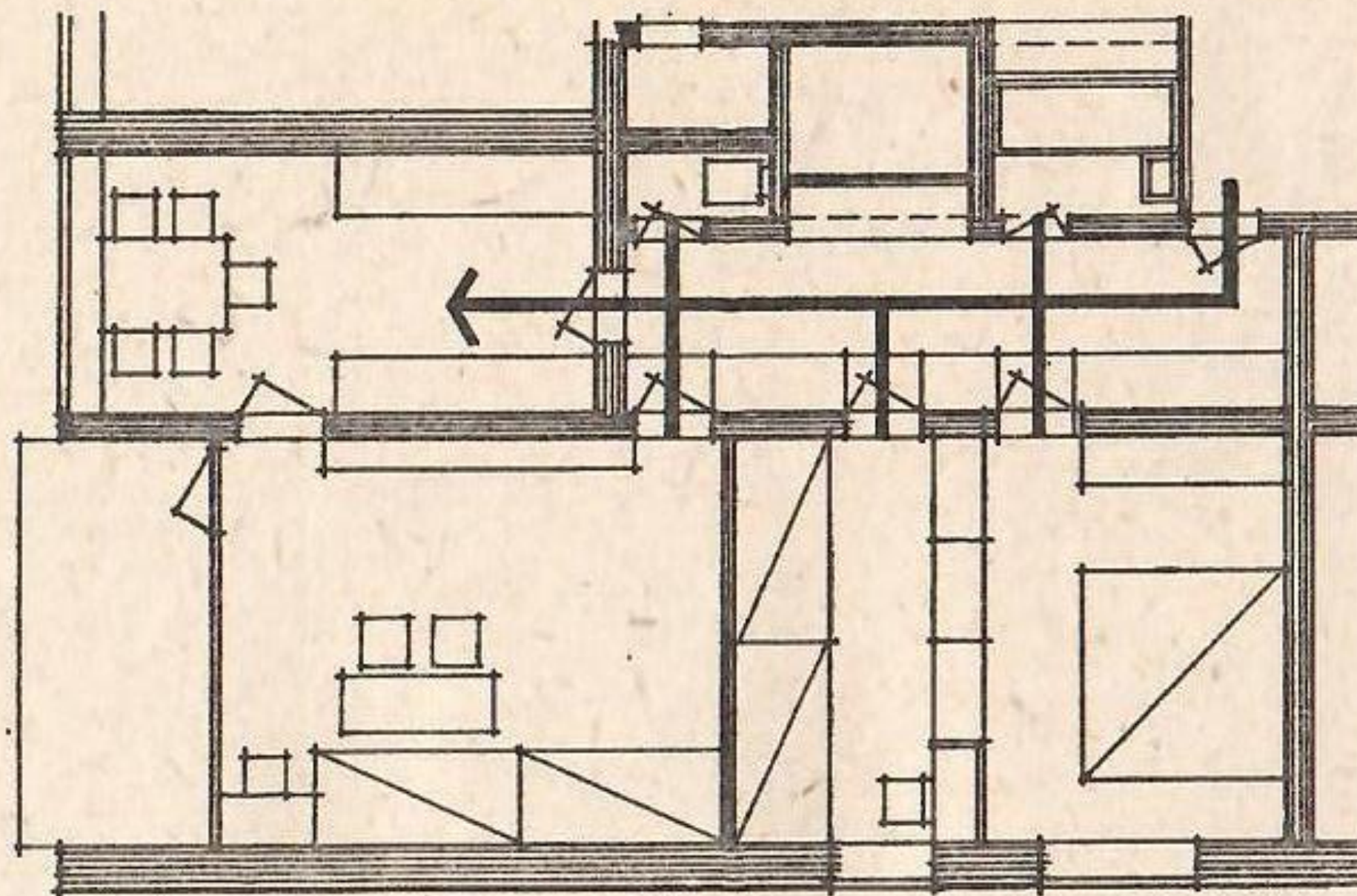
5. Prilagojeno kulturi bivanja posameznika, oziroma družine

DIMENSIONIRANJE, NORME IN
STANDARDI

SPALNICE

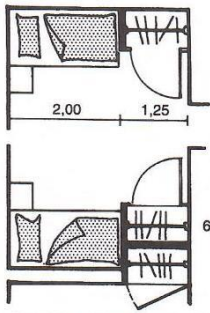

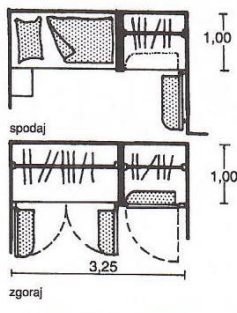
Pohištvo v spalnici

- **Postelja** 90 x 200 cm; 100 x 200 cm; 160 x 200 cm; 180 x 200 cm; 200 x 200 cm
- **Omare** 60 X 60 cm; 60 x 90 cm; 60 x 120 cm, (modul je 60 cm)...
- **Nočne omarice** 75 x 75 cm; ...
- Počivalnik
- Lepotilna mizica
- Delovna miza
- Police ali omare za knjige

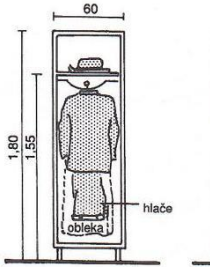
Spalnica je prostor, kjer pri opremljanju običajno ne kompliciramo. Vanjo sodi postelja z nočnimi omaricami ali z odlagalno polico in garderobna omara, če za oblačila nimamo namenjenega prostora drugje. Nekateri si poleg tega zaželiijo še komodo, delovno ali lepotilno mizo, TV, fotelj ali počivalnik... Pomembno je, da je spalnica urejena in zračna, da se v njej umirimo in si spočijemo.

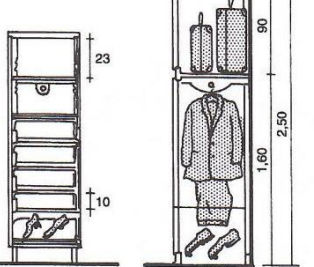
3 Posteljna niša ob vgrajenih omarah

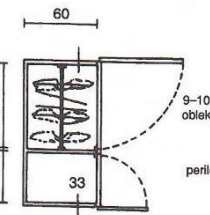
4 Dvojna niša (z odlagalnimi policami na vratih) → 11

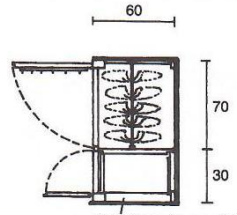
5 Prerez → 6

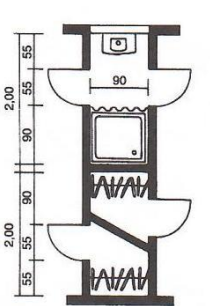
6 prerez dela s predali → 6

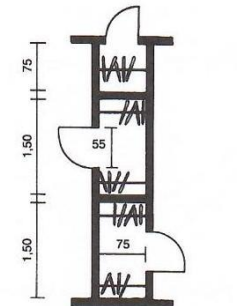
6 Navadna omara za obleko in perilo

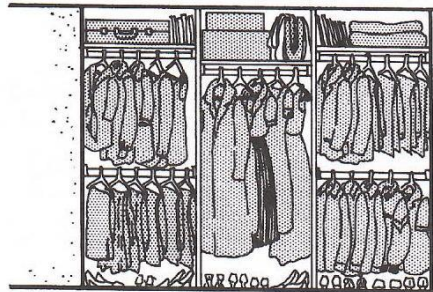
7 Vgrajena garderobna omara

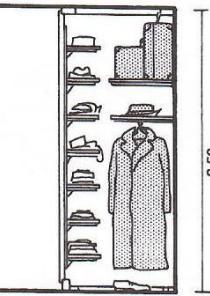
8 Prostor za omaro in prho med dvema otroškima sobama

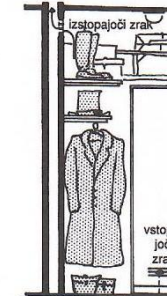
9 Prostor z omarami z ločenim dostopom

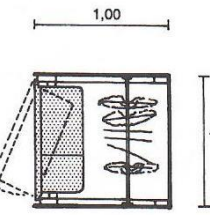
10 Mnogo krajših kosov obleke, odlična razdelitev omare, dober prostor

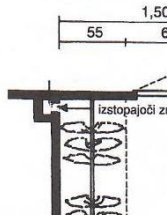
11 Prerez → 13

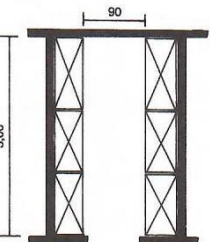
12 Prerez → 14

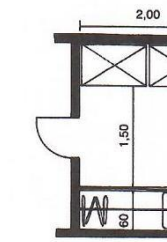
13 Vgrajena dvojna omara, prihranek pri stroških in prostoru → 8

14 Obojestranska omara med dvema prostora

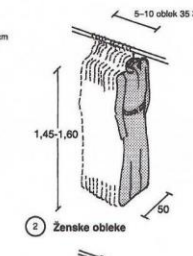
15 Prostor z obojestranskimi omarami

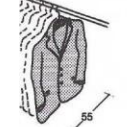
16 Prostor za preoblikovanje z omarami

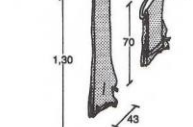
1 1-10 plaščev 50-70 cm

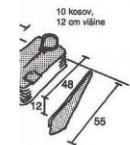
2 2 ženske obleke

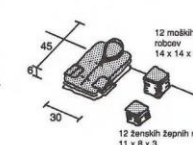
3 3 hlače

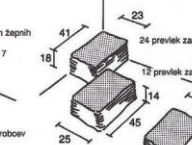
4 4 hlače

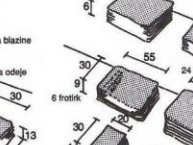
5 5 kosov, 12 cm višine

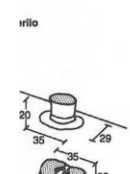
6 6 ženskih žepnih robčev 14 x 14 x 7

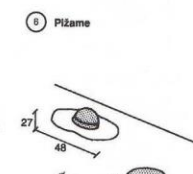
7 7 posteljina

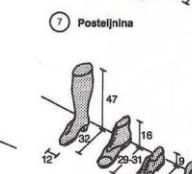
8 8 prti - brisače

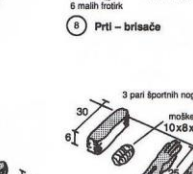
9 9 pižame

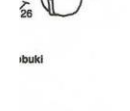
10 10 ženski klobuki

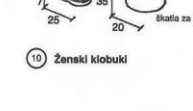
11 11 škornji in čevlji

12 12 nogavice in rokavice

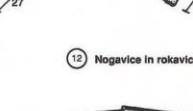
13 13 ki za obleko

14 14 toaletna mizica

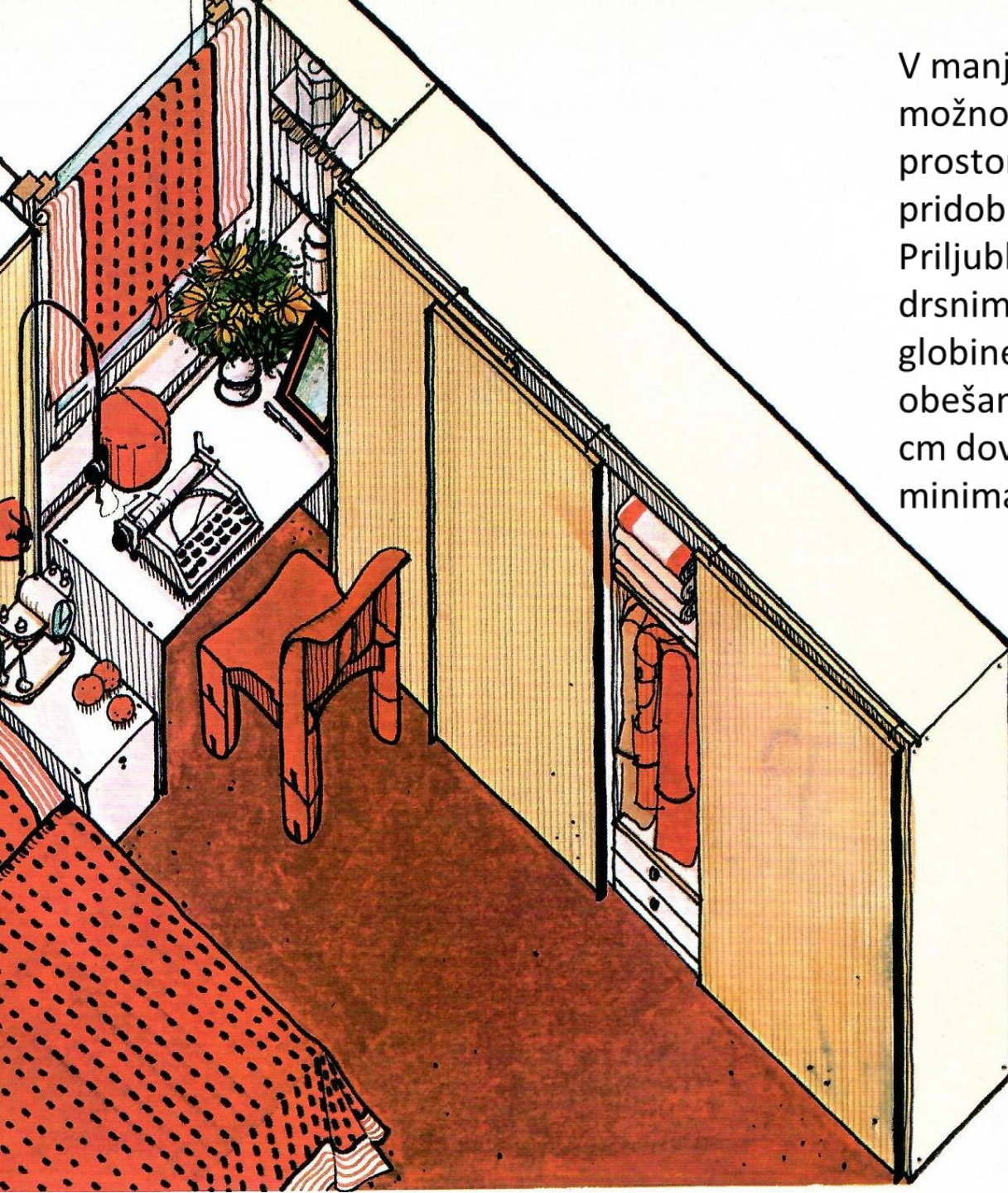
15 15 stojalo za obleko, nastan je oblikovan kot obešalnik

16 16 omara za obleko in perilo z izkoriščenimi površinami na vratih → str. 244

V omarah za obleko in perilo mora biti prostora ≥:

Za moške		
2 letni obleki	6 pižam	2 poletna klobuka
2 zimski obleki	12 srajc	2 zimska klobuka
1 športno obleko	6 majic	1 slamnik
2 letna plašča	12 poletnih srajc	1 trdi klobuk
1 dežni plašč	12 spodnjih hlač	1 cilindar
2 zimska plašča	3 srajce za slovesne prilike	5 parov čevljev
1 smoking, 1 frak	24 parov nogavic	
Za ženske		Druge
1 zimski plašč	18 spodnjih hlač	6 rjuh
2 krzneni plašča	6 srajc	6 prevlek
2 letna in dežna plašča	5 spodnjih majic	12 prevlek za blazine
4 kostime	6 pižam in spalnih srajc	6 frotirk
5 volnenih in prehodnih oblek	15 parov nogavic	24 žepnih robčev
5 bluz	8 parov rokavic	6 krpic za umivanje
4 večerne obleke	4 klobuke	

V manjših spalnicah naj omara, če je možno, sega od stene do stene, da prostor dobro izkoristimo in pridobimo shranjevalne površine. Priljubljene so vgradne omare z drsnimi vrati, če imamo zanje dovolj globine. Kjer v takšne omare ne obešamo voluminoznih oblačil, je 65 cm dovolj, možno pa je shajati z minimalno 60 cm.

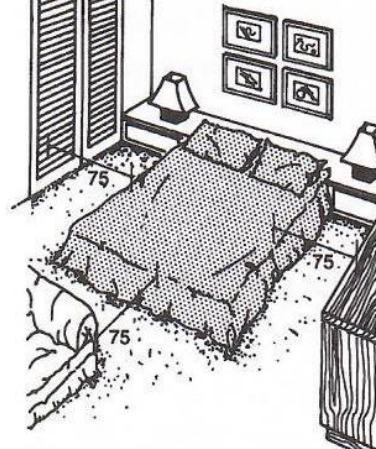
Obvezna literatura:

Neufert, Ernst. 2002: Projektiranje v stavbarstvu, Tehnična založba Slovenije, Ljubljana

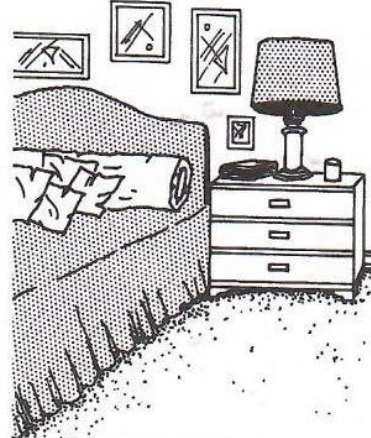
Kovačević, Živojin. 1969: Projektovanje u zgradarstvu. Gradevinska knjiga, Beograd.

Načrtovanje spalnice

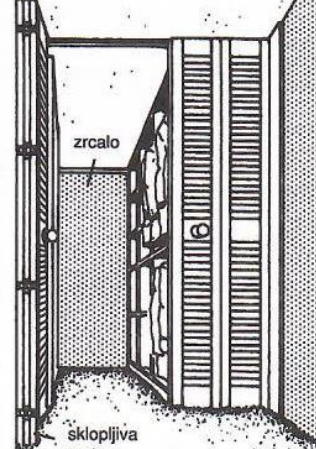
Razporeditev pohištva v spalnici je odvisna od oblike prostora in od pozicije zidnih odprtin. Postelja naj ima zaščiteno vzglavje, z leve in desne naj bo dostopna. Če je možno, naj ima ležeči pregled nad tem, kdo vstopa v prostor. Na vsako stran namestimo omarico ali poličko. Idealno je, če je garderobna soba ločen prostor. Če imamo oblačila v spalnici, naj bodo v eni večji omari, da bo prostor deloval urejeno in pospravljeno. Omaram nad posteljo se izognimo, pri pomanjkanju prostora je bolje poiskati dodatne shranjevalne površine v predalih pod njo.

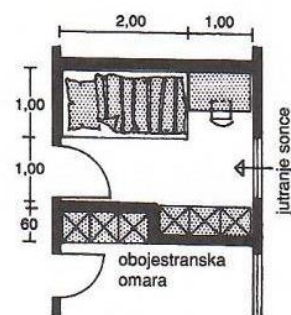
1 Okrog postelje naj bo presledek širine 75 cm.

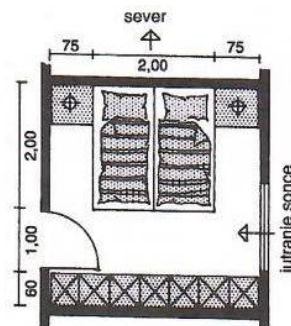
2 Mesto za odlaganje je nepogrešljivo; nočna omarica ob postelji.

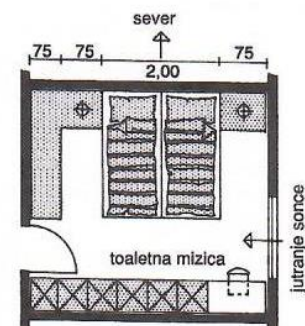
3 Garderoba s sklopljivimi vrati

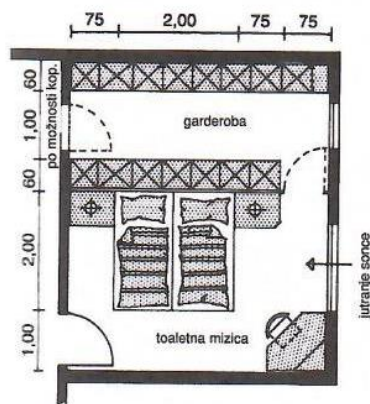
4 Manjša spalnica / otroška soba

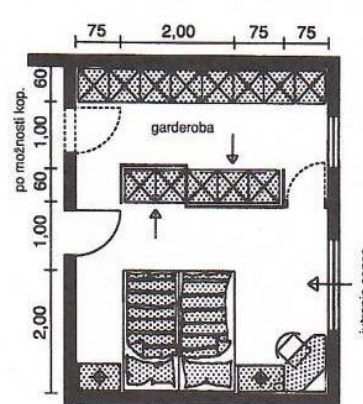
5 Običajna smotno urejena spalnica

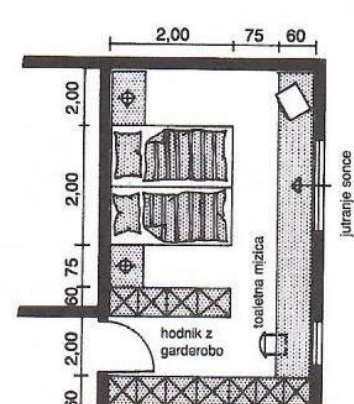
6 Nekoliko prostornejša spalnica s toaletno mizico in omaro ob steni

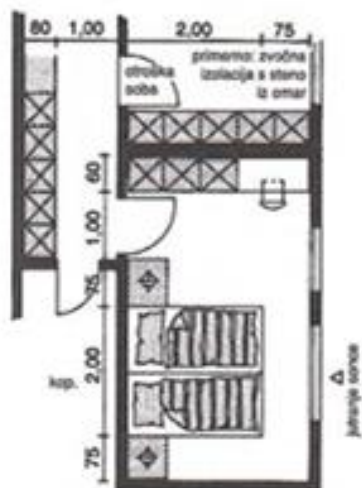
7 Spalnica z garderobo

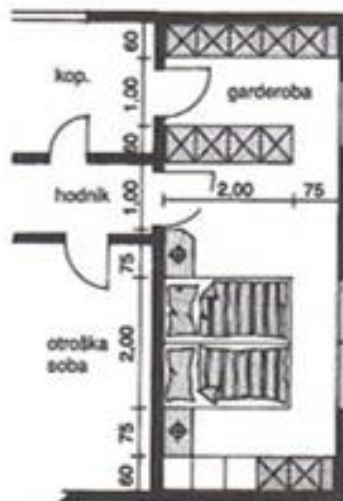
8 Spalnica z garderobo

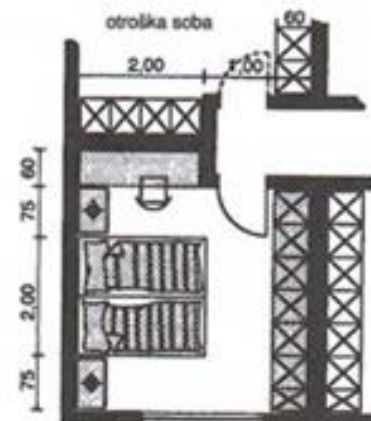
9 Velika spalnica z garderobnim hodr

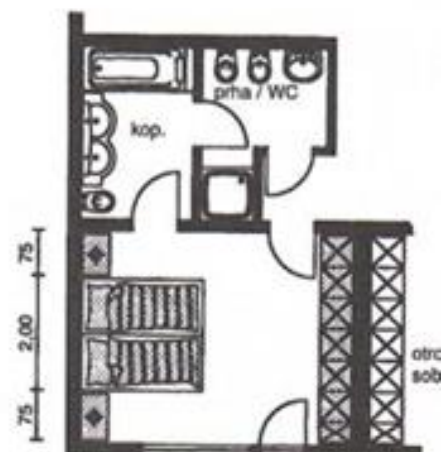
10 Spalnica ob hodniku z omarami

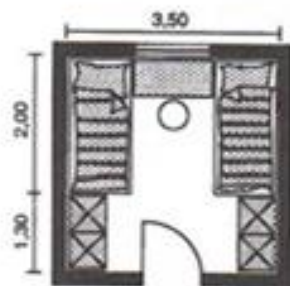
11 Spalnica z garderobo in dostopom do kopalnice

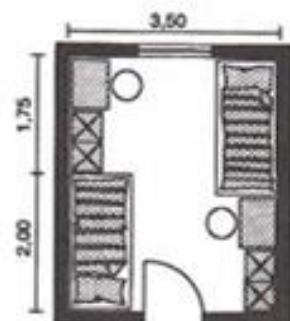
12 Spalnica ob otroški sobi

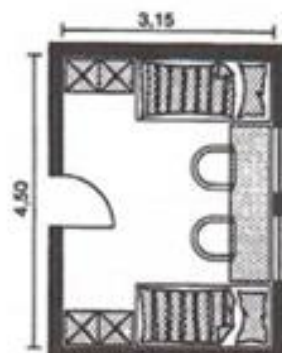
13 Spalnica / prha / kopalnica

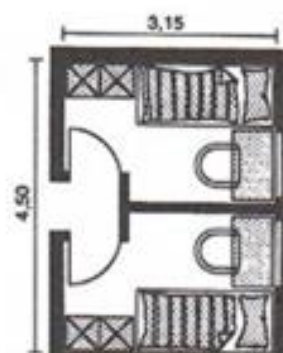
14 Dvoposteljna soba / otroka / gost

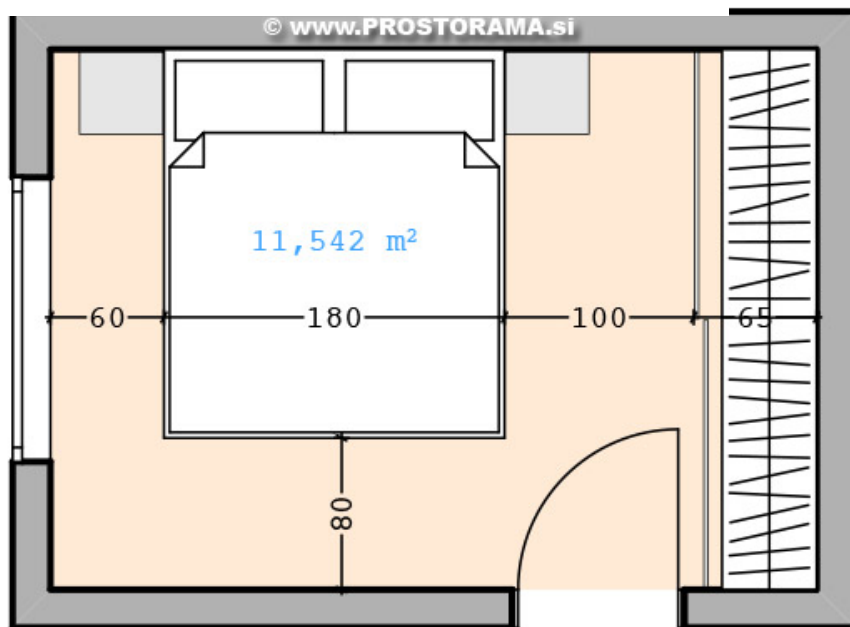
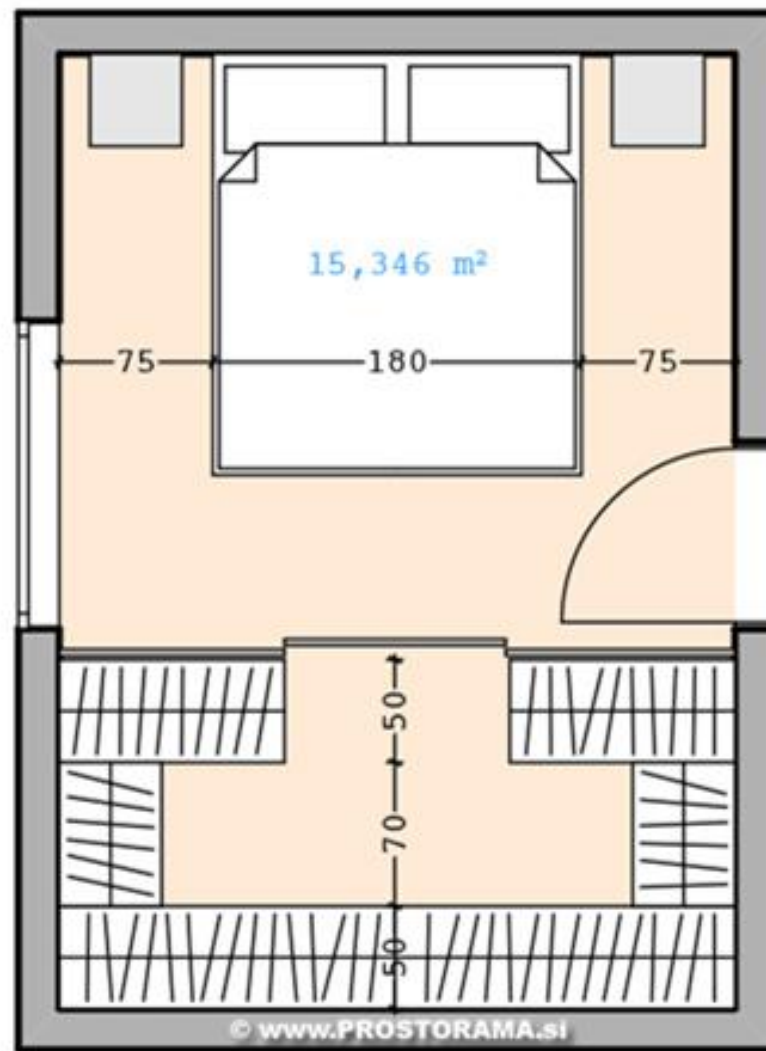
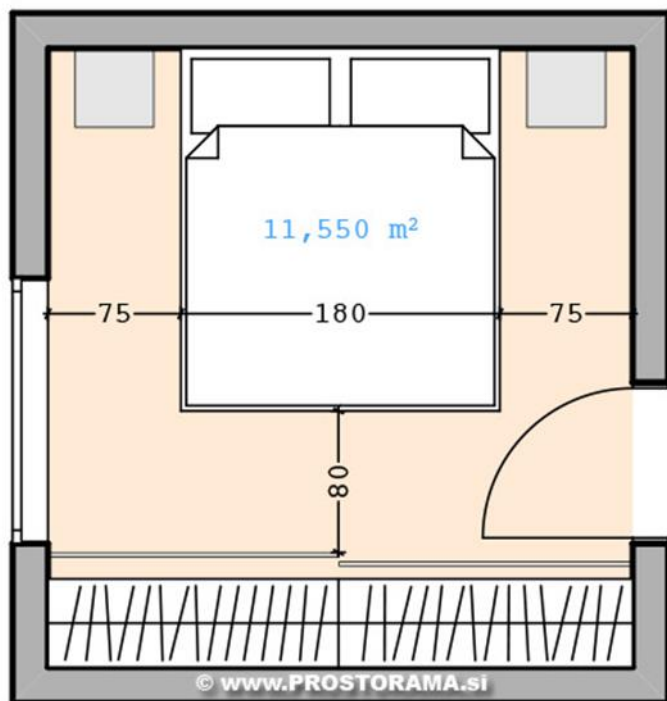
15 → 14

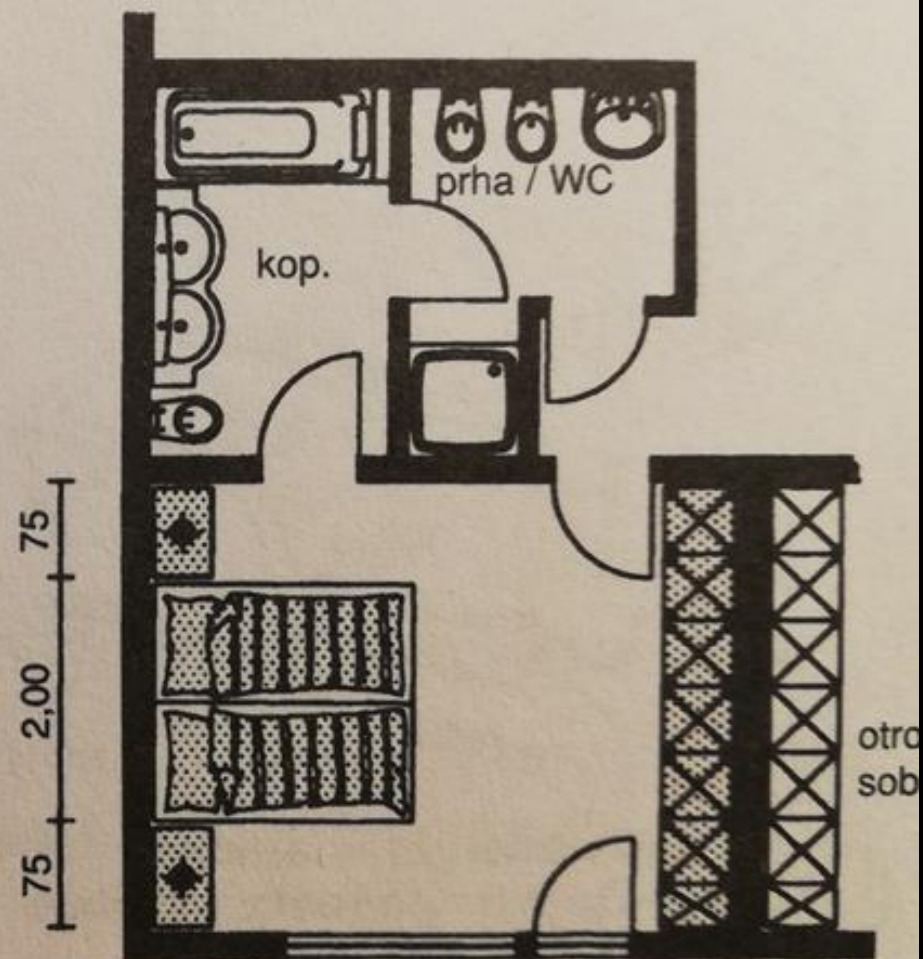
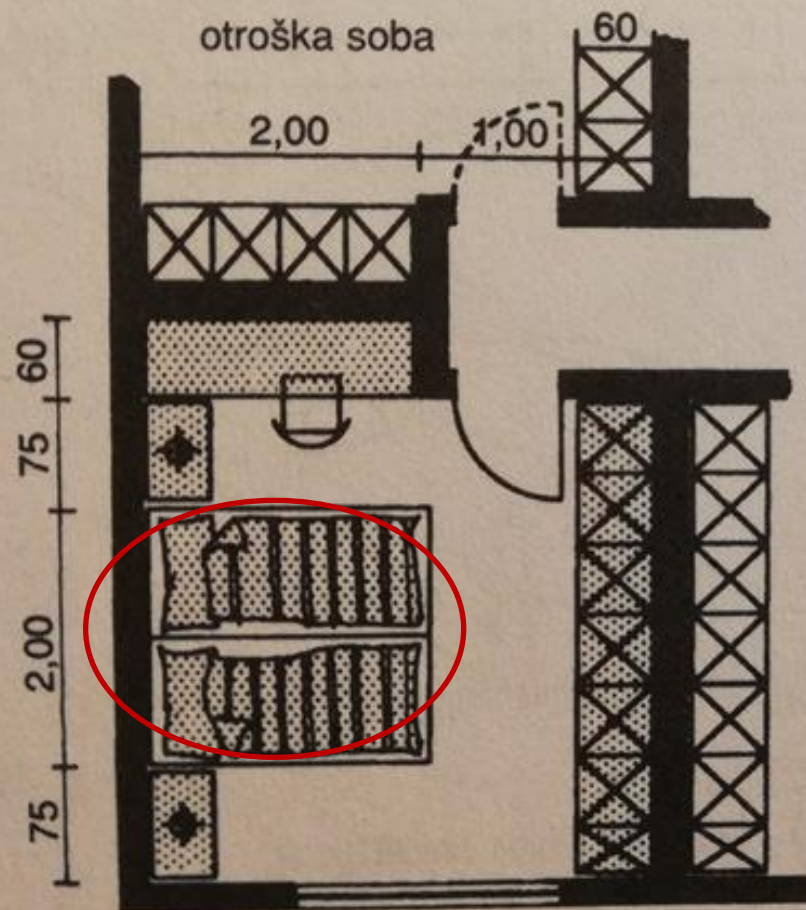

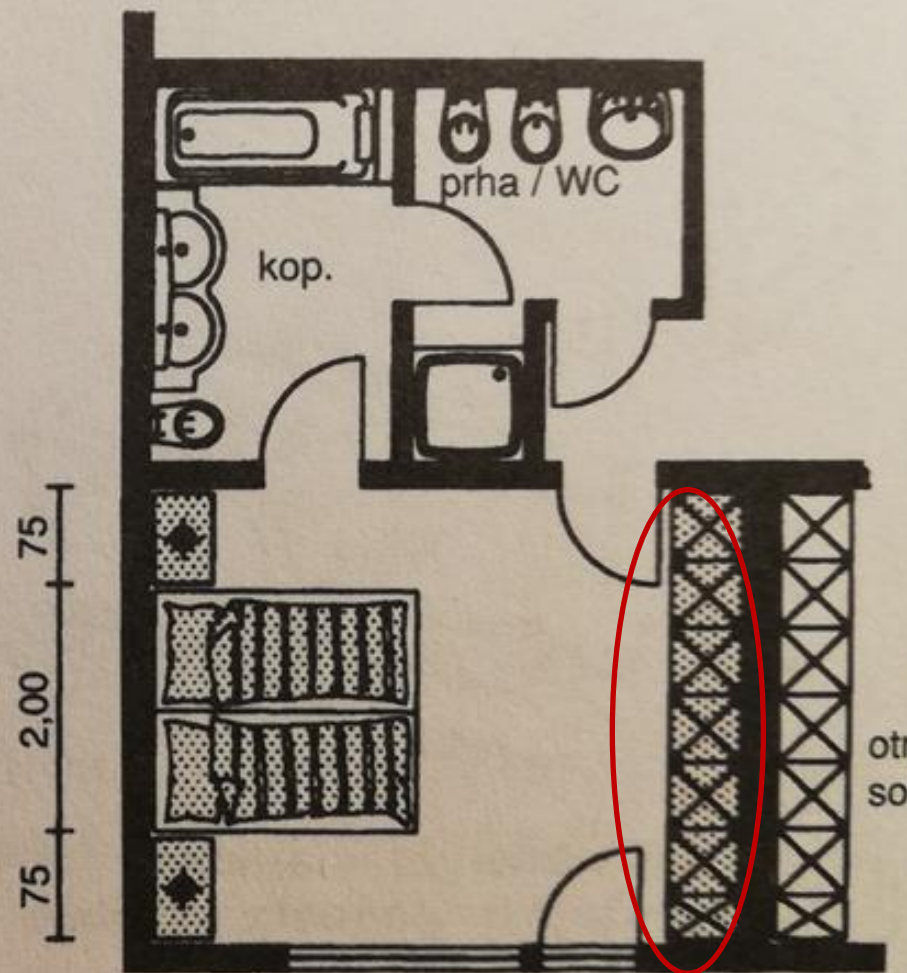
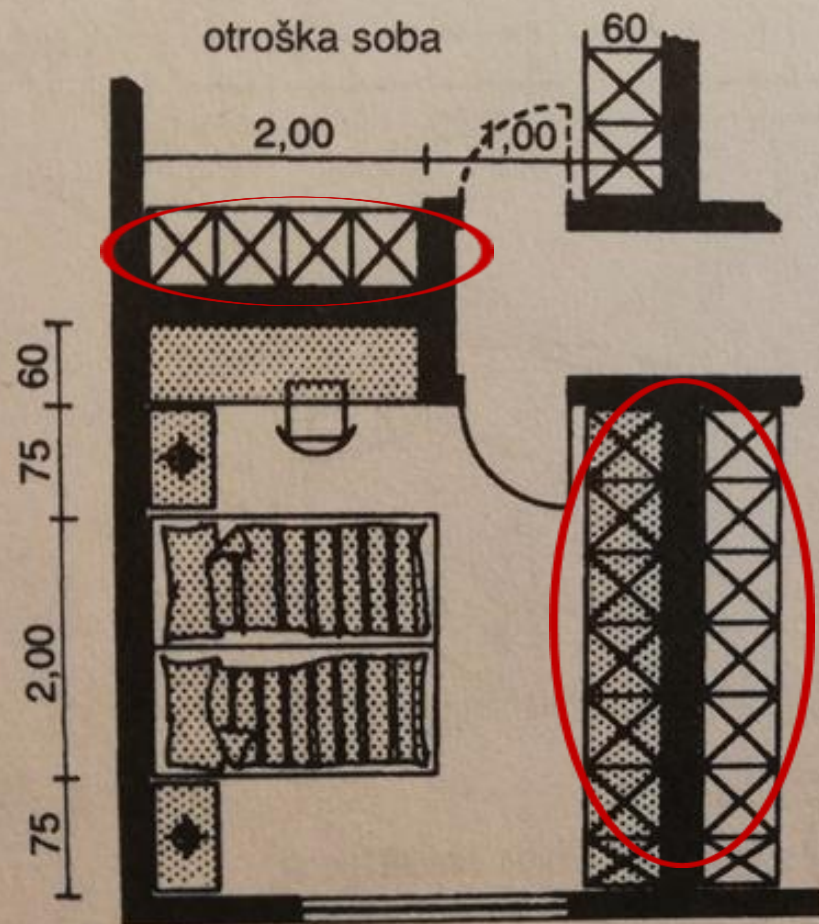
16 Dvoposteljna soba

17 Razdeljena → 16

Naslednjič: kuhinja in jedilni kot